PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 40 lir

Leto XIX. Št. 186 (5561)

TRST, sreda 7. avgusta 1963

VAŽNI SKLEPI MINISTRSKEGA SVETA

Italija pristopila k moskovskemu sporazumu o delni prekinitvi jedrskih poizkusov

Izjava zunanjega ministra Piccionija - Vlada je odobrila zakonski osnutek za 30-odst. povišanje pokojnin državnim upokojencem od 1. julija t. l. in zak. osnutek o povišanju minimalne obdavčljive vsote za dopolnilni davek na 960.000 lir

RIM, 6. — Danes je bila zelo važna seja ministrskega sveta. Ministri so sprejeli dva sklepa: pristop Italije k moskovskemu sporazumu o delni prepovedi jedrskih poskusov in zakonski osnutek za 30-odstotno povišanje pokojnin državnim upokojencem.

Na seji je najprej zunanji minister Piccioni poročal o svojem zadnjem potovanju s predsednikom republike v Zahodno Nemčijo in o moskovskem sporazumu. Sledila je razprava, v katero je posegel predsednik vlade Leone, ki je poudaril «doslednost italijanske politike miru in njene napore za razorožitev, zlasti med ženevsko konferenco». Po razpravi je vlada sklenila pristopiti k omenjenemu sporazumu, in sicer na način, ki ga bodo imeli — po posvetovanjih, ki so med atlantskimi zavezniki v teku — za potrebnega.

Po seji je zunanji minister Piccioni dal o tem novinarjem daljšo izjavo, v kateri je poudaril, da je vlada svoj «zgodovinski sklep» odobrila soglasno. «Kot zunanji minister, je dejal Piccioni, želim poudariti pomen tega sporazuma, ki določa prekinitev poskusov na zemlji, v atmosferi in pod morjem, za odstranitev nevarnosti, ki jo predstavlja okuženje atmosfere.» «Gre za sporazum, ki ga že mnogo let željo vsi miroljubni narodi, v prvi vrsti pa italijansko ljudstvo.» Svoj govor je Piccioni zaključil: «Lahko ste gotovi, da bo italijanska vlada med najbolj odločnimi in aktivnimi pobudniki in podporniki tiste politike, ki se po pravici imenuje nova strategija miru. Navdušen pristop k moskovskemu sporazumu, ki ni postal plebiscitaren samo zaradi odklonitve pičlega števila držav, nas prepričuje, da bo na naši strani italijansko javno mnenje, kakor tudi ogromna večina svetovnega javnega mnenja.»

Zakonski osnutek o povišanju pokojnin, ki so ga ministri odobrili, sta vladi predložila in obrazložila na današnji seji minister za upravno reformo Lucifredi in zakladni minister Colombo. Člen 1 tega osnutka določa povišanje pokojnin državnim upokojencem za 30 odstotkov začenši od 1. julija t.l. Minister Lucifredi je novinarjem izjavil, da je prepričan, da bo parlament ta zakonski osnutek odobril po naglem postopku po vsej verjetnosti že konec septembra, tako da bodo državni upokojenci prejeli 1. oktobra zaostanke za tri mesece. Nadalje je minister dejal, da bo v kratkem rešeno tudi vprašanje poenotenja prejemkov državnih upokojencev. Tedaj bo dejansko povišanje pokojnin znašalo 60 odstotkov. Minister Colombo pa je na vprašanje novinarjev, koliko znaša vsota za kritje povišanja pokojnin, povedal, da je za kritje potrebnih okrog 90 milijard lir, ki jih bo vlada krila z dohodki, katere predvideva, da bo dosegla z nekaterimi «popravljenimi» davčnimi predpisi, kakor tudi s spremembo predpisov o registrski taksi, oboje pa mora parlament šele odobriti. V zvezi s povišanjem pokojnin je vlada odobrila zakonski predlog, ki ga je predložil finančni minister Martinelli o spremembah plačevanja registrske takse pri prodaji in nakupovanju nepremičnin.

Na predlog istega ministra je vlada odobrila tudi zakonski osnutek, na podlagi katerega se minimalna obdavčljiva vsota od 1. januarja 1964 dalje za plačevanje komplementarnega davka dvigne od 720.000 na 960.000 lir («Vanoni»). Vlada je odobrila še nekatere manj važne zakonske osnutke, med katerimi so tudi predpisi glede prenehanja veljavnosti novčanic od 500 lir. Končno je vlada imenovala tri nove člane državnega sveta.

Giancarlo Pajetta, poslanec KPI, je naslovil na predsednika vlade, zunanjega ministra in ministra za delo interpelacijo, v kateri sveturje, naj vlada zahteva od švicarske vlade preklic policijskih ukrepov, ki jih izvaja nad italijanskimi delavci v Švici, katerih stanovanja policija preiskuje, delavce zaslišuje, pripira in izganja iz Švice pod obtožbo, da so komunisti in da so se sestajali z italijanskimi parlamentarci zaradi «nagovarjanja italijanskih delavcev, naj se udeležijo političnih volitev 28. aprila».

Parlamentarna preiskovalna komisija za mafijo je zaključila svojo osemurno sejo, in njen predsednik je izjavil, da je s tem zaključena «prva faza njenega dela z odobritvijo nekaterih predlogov upravnega in zakonodajnega značaja, ki bodo predloženi v odobritev parlamentu». Zvedelo se je, da gre za podaljšanje pripora na policiji do 14 dni, dalje za prisilno bivanje osumljencev, za odvzem šoferskega dovoljenja, za omejitev izdajanja dovoljenj za nošenje lovskih pušk in za druge podobne ukrepe. Iz Palerma pa poročajo, da se na zahodni Siciliji nadaljuje policijska akcija proti mafiji, ter da so danes priprli še štiri predkaznovane osumljence.

Tudi na Južnem Tirolskem ima policija zelo dosti dela zaradi zadnjih šestih atentatov. Vse policijske in orožniške postaje so okrepili, tako da je omogočena kontrola zlasti nad električnimi napravami. V Bocen je zaradi tega prišel tudi generalni inšpektor javne varnosti dr. Efisio Ortona. Mladega 24-letnega Avstrijca Schullerja z Dunaja, ki so ga včeraj priprli, pa so sedaj tudi zaprli.

Vodja fašistične opozicije poslanec Almirante je napovedal, da je njegova opozicijska skupina imenovala včeraj sedemčlanski izvršni odbor pod njegovim vodstvom ter da bo izvolila na posebnem zborovanju v Genovi 21-članski osrednji odbor. Toda genovski kvestor je takoj po tej izjavi poudaril, da doslej Almirante za tako zborovanje še ni vložil prošnje, če pa jo bo, bo prošnja zavrnjena. Almirantejeva skupina šteje v poslanski zbornici 12 poslancev, v senatu pa 5 senatorjev.

Še en atentat v Bocnu

BOCEN, 6. — Danes ob 24. uri so prebivalci Bocna slišali še eno eksplozijo, in sicer v južnem delu mesta, v bližini Castel Flavon, nedaleč od industrijske cone. Delovni invalid Anton Kratter je bil pri tem laže ranjen, Škoda ni velika.

Z Dunaja poročajo, da je zunanji minister Kreisky v zvezi z atentati izjavil, da pomenijo hud udarec naporom za rešitev južnotirolskega vprašanja v okviru prijateljskih razgovorov z Italijo. Povedal je, da se je pravkar vrnil z obiska po skandinavskih deželah, kjer je bral novico o atentatih ter poudaril, da so te atentate vsi obsojali.

Nato je omenil že prejšnjo izjavo avstrijske vlade, v kateri je bilo rečeno, da se nikakor ne strinja «s kakršno koli akcijo te vrste». Poudaril je, da hočejo tisti, ki to akcijo vodijo, doseči, da bi propadli razgovori, ki se pripravljajo. Končno je izrazil upanje, da atentati ne bodo imeli neugodnih posledic za odnose med obema državama.

Atentate obsoja danes tudi dunajsko glasilo avstrijske socialistične stranke «Arbeiter Zeitung» v članku pod naslovom «Bombe proti Južni Tirolski». V Innsbrucku so uredništva časopisov prejela iz Merana letak s podpisom «Borci za južnotirolsko svobodo», v katerem je rečeno med drugim: «Našega potrpljenja je konec. Preveč časa smo dajali prednost miroljubnim poskusom.» Podobne letake so prejela tudi uredništva nekaterih zahodnonemških časopisov.

Segni na oddihu v pokrajini Trento

TRENTO, 6. — Predsednik republike Segni je s soprogo Lauro prispel danes okrog 19. ure v Pinzolo, kjer bo ostal nekaj dni na oddihu. Iz Rima je odpotoval z letalom in prispel ob 11.16 na letališče Villa Franca Veronese. Potovanje je nadaljeval z avtom do Pinzola.

LJUBLJANA, 6. — Cez obmejne prehode v Sloveniji je dopotovalo v Jugoslavijo v prvi polovici letošnjega leta 456.000 inozemskih turistov, kar je dvakrat več kot v istem razdobju lani.

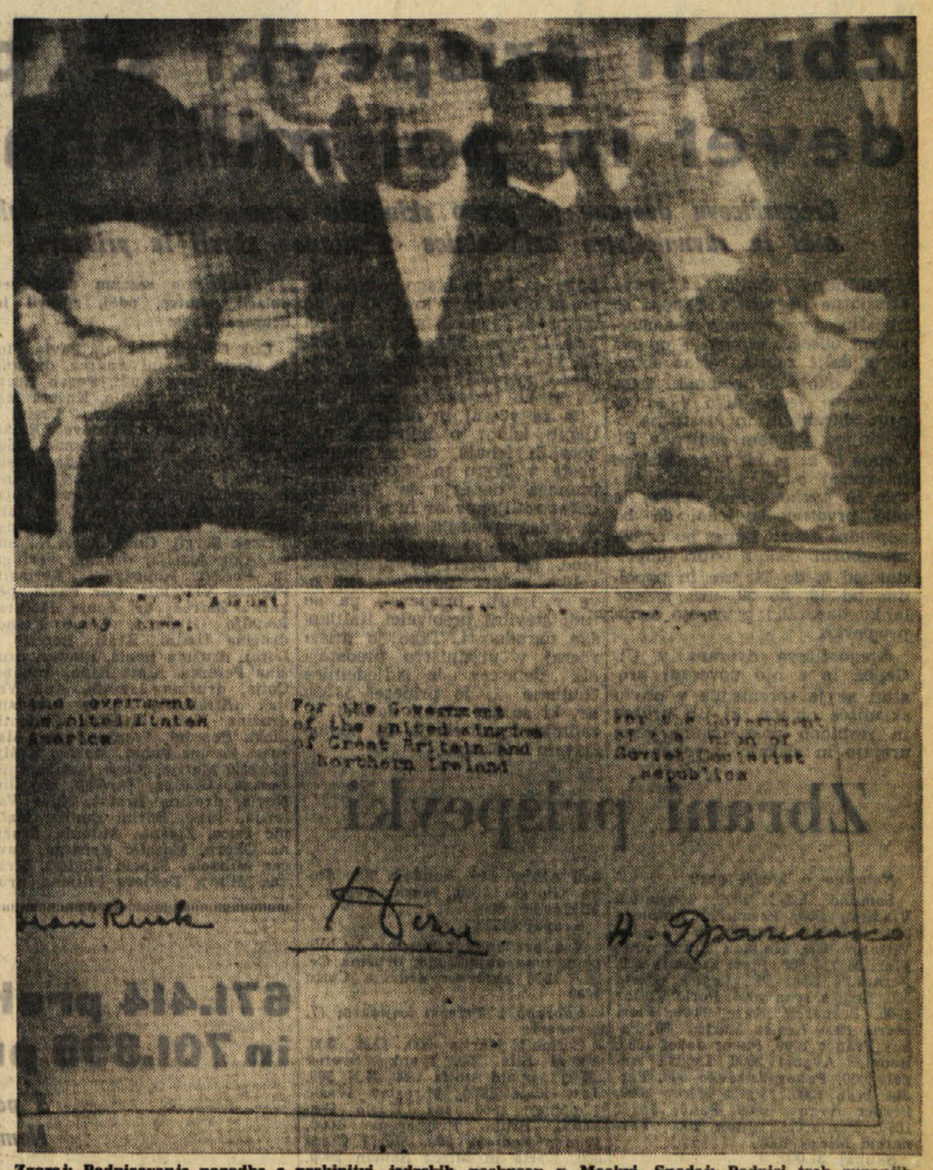

Zgoraj: Podpisovanje pogodbe o prekinitvi jedrskih poskusov v Moskvi. Spodaj: Podpisi treh zunanjih ministrov

ŠE ŠTIRJE ŠIBKI POTRESNI SUNKI V SKOPJU

Mladinske brigade že gradijo prvo naselje za 12.000 prebivalcev

Sovjetska vlada je darovala tovarno za izdelavo montažnih hiš na 36.000 kv.m gradbene površine letno - Trenutno manjkajo šotori za okrog 8.000 ljudi

SKOPJE, 6. — Mladinske delovne brigade so začele graditi prvo montažno naselje za 12.000 prebivalcev v Skopju. Kmalu pa bodo začeli graditi še štiri predmestna naselja. Zgradila jih bodo podjetja in strokovnjaki iz vseh republik. Slovenija bo zgradila naselje za 7000 prebivalcev, Beograd za 5 tisoč, Srbija za 10.000, Hrvaška pa za 12.000 prebivalcev. Čiščenje ruševin se nadaljuje z nezmanjšano hitrostjo.

Danes zjutraj so prispele v Skopje tri železniške kompozicije z inženirsko-tehniško enoto sovjetske armade in 500 vojaki ter 125 buldozeri in drugo mehanizacijo. Ta enota, ki bo delala pri odstranjevanju posledic potresa, bo ostala v Skopju, dokler bo potrebno. To je del velike pomoči, ki jo bo dala Sovjetska zveza.

Danes je predsednik Tito sprejel na Brionih sovjetskega veleposlanika Puzanova, ki mu je izročil pismo predsednika Hruščova z izrazi sožalja zaradi katastrofe in z obvestilom o sklepu sovjetske vlade, da daruje Jugoslaviji kompletno tovarno za graditev montažnih stanovanj s kapaciteto 36.000 kv. metrov gradbene površine letno. V pismu se ponuja tudi pomoč strokovnjakov in tehnična dokumentacija za zidanje poslopij, ki so prilagojena terenom, ki so podvrženi potresom.

Denarni prispevki, ki jih nabirajo v Vzhodni Nemčiji, bodo dosegli milijon mark. V Franciji so nabrali okrog 780.000 novih frankov, toda nabiralna akcija se še nadaljuje. Tudi v Zahodni Nemčiji nabirajo pomoč in Rdeči križ je poslal v Skopje deset montažnih hiš. V Veliki Britaniji so zaključili akcijo in so nabrali 100.000 funtov. Več podjetij in veliko število posameznikov v Avstriji je prav tako izročilo svoje prispevke jugoslovanskemu veleposlaniku na Dunaju. Člani filmske skupine iz Berlina, ki snema film v okolici Sibenika, so prispevali okoli 8000 nemških mark.

V zadnjih 24 urah so bili v Skopju samo štirje zelo šibki potresni sunki.

Vreme v Skopju je še vedno lepo in temperatura se giblje od 30 do 33 stopinj. Toda vsi napovedujejo nastop deževnih dni. Zaradi tega je Jugoslovanska ljudska armada razdelila včeraj in danes šotore za 22.000 prebivalcev, tako da potrebuje šotore še okrog 8000 ljudi.

Včeraj so prišli v Skopje številni predstavniki Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije in Zveze urbanističnih društev. Prihod teh strokovnjakov, ki predstavljajo vse inženirje, arhitekte, urbaniste, stavbenike in druge sorodne strokovnjake iz vse države, pomeni hkrati začetek konkretnega organiziranega dela za izdelavo programa in načrta graditve novega mesta. S seboj so prinesli sledeče predloge: 1. da se ustanovi posvetovalna ustanova, ki bo avtoritativno in organizirano dajala mnenja o vseh znanstvenih in tehničnih vprašanjih; 2. da se izdela program pripravljalnih del, ki so nujna pred začetkom graditve, in sicer predvsem geodetskih, geoloških, hidrotehničnih in seizmoloških proučevanj.

DANES

Po predvčerajšnjem podpisu trojnega jedrskega sporazuma so bili med tremi zunanjimi ministri včeraj važni razgovori. Te razgovore je označil Rusk za «koristne», čeprav o vsebini ni bilo moč ničesar zvedeti. Zato se na podlagi vesti iz zahodnih diplomatskih krogov domneva, da so: 1. sklenili nadaljevati stike verjetno le po diplomatski poti, ko pa bo dosežen načelen sporazum, bo prišlo do sestanka zunanjih ministrov; 2. govorili so o nevarnosti iznenadnih napadov, in sicer na pobudo Ruska, ki je zahteval baje določeno svobodo kretanja mednarodnih inšpektorjev; 3. s sovjetske strani so vztrajali na sklenitvi nenapadalne pogodbe med NATO in Varšavo. Iz istih virov se poudarja, da bodo pogajanja dolga in težavna. Precejšnji pomen pa se pripisuje Ruskovemu obisku Hruščova v Gagri ob Črnem morju, kamor bo odpotoval v četrtek z Gromikom ter ostal do sobote. Danes pa bodo ločeni razgovori med angleškimi in sovjetskimi predstavniki.

Doslej je pristopilo k moskovski pogodbi 93 držav, med katerimi pa niso ne Francija ne Zahodna Nemčija ne Kitajska ne Albanija.

Ob vsesplošnem odobravanju vsega italijanskega javnega mnenja je italijanska vlada sinoči sklenila pristopiti k moskovskemu sporazumu. Odobrila je hkrati zakonski osnutek o 30-odstotnem zvišanju pokojnin vsem državnim upokojencem z veljavnostjo od 1. julija t.l., tako da bodo upokojenci 1. oktobra lahko dvignili zaostanke za tri mesece, ker bo parlament osnutek zakona odobril šele konec septembra. Kritje dodatnih izdatkov, ki znaša za ta ukrep okrog 90 milijard lir, bo vlada dobila od zvišanja registrske takse pri trgovini z nepremičninami.

Titova brzojavka ob 60-letnici II. kongresa SPRP

BEOGRAD, 6. — Ob 60-letnici drugega kongresa SPRP, na katerem je Lenin ustvaril resnično revolucionarno razredno partijo, je maršal Tito poslal brzojavko centralnemu komiteju KP ZSSR. V brzojavki je med drugim rečeno:

«Po zmagi nad fašizmom v drugi svetovni vojni, ko je Sovjetska zveza dala največje ljudske in materialne žrtve, po zmagi socializma v vrsti držav in nenehnega povečanja njegovih sil na svetu, spričo krepitve revolucionarnega delavskega gibanja, razpadanja kolonialnega sistema in razširitve protikolonialistične osvobodilne borbe se je temeljito zožilo vplivno področje imperializma in so se ustvarili pogoji, da napredno človeštvo stori odločilni korak v svoji zgodovini, s tem da likvidira vojno kot sredstvo za reševanje sporov, ter da vse sile miru in miroljubnega tekmovanja olajšajo in pospešijo razvoj socialističnega gibanja. Takšna politika KP SZ si je pridobila in si nenehno pridobiva vedno večje število pristašev in vedno odločnejšo podporo vseh naprednih sil v sodobnem svetu.»

Poziv na bojkot južnoafriškega blaga

NEW YORK, 6. — Varnostni svet je nadaljeval nocoj razpravo o rasni diskriminaciji v Južni Afriki.

Predstavniki Gane, Maroka in Filipinov so položili načrt resolucije, ki poziva vse države, naj bojkotirajo vse južnoafriško blago ter naj ne izvažajo v Južno Afriko strateškega blaga, ki ima neposredno vojaško važnost. Resolucija poziva dalje vse države, naj takoj ustavijo prodajanje in pošiljanje orožja, streliva in vojaških vozil Južni Afriki. Resolucija odločno obsoja diskriminacijsko politiko južnoafriške vlade in poziva tajnika OZN, naj spremlja razvoj dogodkov ter naj poroča Varnostnemu svetu do 30. oktobra letos.

Sovjetski delegat Fedorenko je izjavil, da bi moral Varnostni svet pozvati države članice, naj uvedejo politične, gospodarske in druge sankcije proti Južni Afriki ter naj prekinejo diplomatske odnose z njo. Prav tako bi moral Varnostni svet obsoditi dejavnost držav NATO, ki izjavljajo, da nasprotujejo rasni diskriminaciji, toda dejansko sabotirajo resolucije OZN in vzdržujejo tesne odnose z Južno Afriko.

WASHINGTON, 6. — Ameriška vlada je javila, da namerava zvišati carino na vrsto proizvodov, ki jih uvaža iz držav evropskega skupnega tržišča, in to kot odgovor, ker omenjene države nočejo znižati carine na uvoz ameriškega mesa.

ZDA nameravajo zvišati carino predvsem na uvoz vina in alkoholnih pijač, tovornjakov in avtobusov, kož ter papirja za izdelovanje fotografskih filmov in na električne brivne aparate. Postopek za uvedbo tega ukrepa bo trajal kaka dva meseca.

18. obletnica bombe na Hirošimo

HIROSIMA, 6. — Danes je 18. obletnica, odkar je na Hirošimo padla prva ameriška atomska bomba. V Hirošimi so danes v vseh zvonikih bili plat zvona, da počastijo spomin 78.150 ljudi, ki so tedaj zgubili življenje.

Župan Hirošime Sinco Hamaj je govoril pred množico 30.000 ljudi, ki so se zbrali v velikem «Parku miru». Hamaj je poudaril važnost moskovskega sporazuma. Pri slovesnosti so izpustili 1.000 belih golobic in so prepevali himno miru. Navzoči so bili tudi sovjetski in kitajski delegati, ki sodelujejo na svetovnem kongresu proti jedrskemu orožju. Davi je hirošimski odbor zveze proti jedrskemu orožju sporočil, da umika svoje pokroviteljstvo kongresu, kjer je včeraj prišlo do številnih incidentov. Kakor je znano, so se japonski socialisti skupno s sindikati umaknili iz kongresa in sklenili organizirati ločeno konferenco.

Delo kongresa se je danes nadaljevalo, in prišlo je do ostre polemike med sovjetskimi in kitajskimi predstavniki. Sovjetski predstavnik Žukov je obsodil ravnanje Kitajske in njenih pristašev. Primetjal je stališče Kitajcev stališču de Gaulla. Voditelj kitajske delegacije pa je izjavil, da «Sovjeti se ne razlikujejo mnogo od ameriških imperialistov», in da je Sovjetska zveza «prodala suverenost Kube ZDA» ter da je prispevala k umoru Lumumbe, s tem da je sodelovala z ZDA pri pošiljatvi čet OZN v Kongo.

DOLG RAZGOVOR GROMIKA, RUSKA IN HOMA V MOSKVI

Trije ministri so načeli nekatera vprašanja ki jih bosta sedaj obe strani proučili

Ponovno se bodo sestali septembra v New Yorku Dean Rusk bo obiskal Hruščova ob Črnem morju

MOSKVA, 6. — Sovjetski zunanji minister Gromiko, ameriški državni tajnik Dean Rusk in angleški zunanji minister lord Home so imeli danes napovedani pogovor v sovjetskem zunanjem ministrstvu. Spremljali so jih njihovi glavni diplomatski svetovalci. Po jutranjem sestanku je Gromiko povabil ameriško delegacijo na kosilo, in popoldne so se razgovori nadaljevali.

Po jutranjem sestanku je več sto ljudi navdušeno pozdravljalo zunanja ministra ZDA in Velike Britanije, ko sta zapustila sovjetsko zunanje ministrstvo. Dean Rusk je po razgovoru izjavil, da so govorili o «zadevah vzajemnega interesa, ki se tičejo mednarodnih vprašanj». Lord Home pa je izjavil: «Imeli smo koristne razgovore, ki jih bomo nadaljevali popoldne.»

Medtem so se številni ameriški senatorji, ki so prišli v Moskvo, da prisostvujejo podpisu sporazuma, sestali v Kremlju s predstavniki vrhovnega sovjeta. Senator Fulbright se je zahvalil vrhovnemu sovjetu za gostoljubnost in poudaril, da se strinja s sovjetsko politiko o miroljubnem sožitju.

Popoldne so potrdili, da je Dean Rusk sprejel vabilo Hruščova, naj ga obišče v Gagri ob Črnem morju. Rusk bo jutri zjutraj odpotoval v Leningrad, od koder se bo vrnil v četrtek v Moskvo. Na letališču ga bo čakal Gromiko in oba bosta odpotovala v Gagro. V soboto se bo Dean Rusk vrnil v Moskvo in bo takoj nato odpotoval v ZDA.

Jutri pa bodo v Moskvi ločeni razgovori med angleškimi in sovjetskimi predstavniki. Lord Home bo odpotoval iz Moskve v četrtek zjutraj. Odpotoval bo v Helsinki, da se pridruži Mac Millanu, ki je danes odšel na uraden obisk na Finsko.

Tajnik OZN U Tant bo zapustil Moskvo jutri.

Po današnjih razgovorih je britanski zunanji minister lord Home izjavil: «Označili smo nekatere probleme, ki jih bosta proučila NATO in sovjetska vlada. Ko se bodo zunanji ministri znova sestali septembra v New Yorku, bodo izkoristili priložnost, da pregledajo doseženi napredek. Na vsak način je bila podlaga razgovorom skrb, da se ne blokira noben predlog ene ali druge strani in da se doseže sporazum, če bo to mogoče.»

V intervjuju agenciji Tass je lord Home izjavil, da so bili razgovori z Gromikom in Ruskom izredno koristni in da bodo posvetovanja z zavezniki trajala verjetno več tednov ali mesecev. Njih namen bo, upoštevati možnosti nadaljnjega izboljšanja odnosov med Zahodom in Sovjetsko zvezo.

Agenciji Tass sta dala intervju tudi Gromiko in Rusk. Gromiko je izjavil, da je moskovski sporazum važen činitelj v mednarodnem življenju. Sporazum ustvarja ugodnejše pogoje za druge sporazume. Ti sporazumi bi se morali nanašati na splošno in popolno razorožitev, nenapadalno pogodbo med NATO in varšavskim paktom, sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo in ureditev berlinske zadeve. Pripomnil je, da je napredovanje pri reševanju teh vprašanj odvisno od zahodnih držav, ki so do sedaj ustvarjale ovire na tej poti.

Rusk pa je izjavil, da je «prepričan, da narodi naših dveh držav želijo mir». «Naloga vlad je, da storijo vse mogoče, da bodo podpisanemu sporazumu sledili drugi. Važen korak je bil storjen, in menim, da to ni šlo mimo ameriškega niti sovjetskega ljudstva.»

Predstavnik ameriškega državnega departmaja je sporočil, da na podlagi uradnih informacij namerava 50 držav podpisati moskovski sporazum. To število je treba dodati k trem državam, ki so sporazum podpisale v ponedeljek. Danes so svoj pristop javile tudi Mehika, Turčija, Švedska, Zunanja Mongolija, Grčija in Italija.

Glede današnjih razgovorov se je v zahodnih diplomatskih krogih zvedelo naslednje: 1. Sklenili so nadaljevati stike. Verjetno se bodo razgovori nadaljevali po diplomatski poti in bo konferenca zunanjih ministrov, ki naj pripravi morebitni vrh, šele tedaj, ko bo dosežen načelen sporazum.

2. Rusk je sprožil vprašanje nadzorstvenih postaj proti nevarnosti iznenadnih napadov, in to sklicujoč se na predlog Hruščova od 19. julija. Baje je Rusk zahteval tudi določeno mero svobode kretanja za mednarodne inšpektorje.

3. S sovjetske strani so vztrajali pri predlogu za sklenitev nenapadalne pogodbe med državami NATO in varšavskega pakta. Američani pa so postavili naslednje ugovore: oblika in bistvo pogodbe; možnost sporazuma, ki ne bi kril Berlina in ki naj jamči sedanji status in dostope v mesto; način, da se doseže odobritev te pogodbe od vseh zaveznikov NATO. Opazovalci so mnenja, da bi utegnili doseči kompromis tako glede nenapadalne pogodbe kakor glede inšpekcijskih postaj. Vsekakor pa bodo pogajanja dolga in težavna.

Kakor poročajo iz Washingtona, je predsednik Kennedy izjavil glavnim demokratskim predstavnikom kongresa, da bo verjetno predložil senatu pojutrišnjem pogodbo v odobritev. To je sporočil senator Mansfield, ki je pripomnil, da bo zunanjepolitični odbor senata začel proučevanje pogodbe v ponedeljek. V nekem intervjuju je senator Mansfield izjavil, da bi zaradi moskovske pogodbe in izjave proti jedrskemu orožju, ki so jo 29. aprila podpisale Mehika, Brazilija, Bolivija, Cile in Ekvador, mogel biti sedaj primeren trenutek za sporazum, da se iz Latinske Amerike in iz Kube napravi brezatomsko področje. Pripomnil je, da bi omenjene države utegnile naleteti na težave za spremembo svojih izjav v formalno pogodbo z ostalimi latinsko-ameriškimi državami. V tem primeru pa bi lahko nastopili Združeni narodi. Mansfield je poudaril, da bi tak sporazum bil velike važnosti, ker bi prinesel pomirjenje na zahodno poloblo.

De Gaullov odgovor Kennedyju in Mac Millanu

WASHINGTON, 6. — Bela hiša je danes potrdila, da je de Gaulle poslal Kennedyju osebno pismo kot odgovor na njegovo pismo od 25. julija. Dokument so v Washingtonu dobili v nedeljo. Ni znana njegova vsebina.

Tudi v Londonu so sporočili, da je Mac Millan dobil de Gaullovo pismo v odgovor na svoje pismo od 25. julija, ko je bila v Moskvi parafirana tristranska pogodba.

Mac Millan na Finskem

HELSINKI, 6. — Predsednik britanske vlade Mac Millan je prispel danes s svojo soprogo na obisk v Helsinke, kjer bo ostal tri dni. Zatem bo obiskal Švedsko.

Na večerji, ki jo je finski predsednik Kekkonen priredil nocoj Mac Millanu, je v zdravici izjavil, da je Mac Millan «človek, ki je stalno deloval za stvar miru in za spravo med narodi». Dodal je, da je Mac Millan prispeval k sklenitvi moskovskega sporazuma, kateremu se bo pridružila tudi Finska.

Mac Millan je v svojem odgovoru izjavil, da moskovski sporazum, čeprav ga ne smemo precenjevati, «simbolizira način kako je moč doseči nove sporazume ter pomeni začetek in spodbudo za nadaljnja pogajanja, ne da bi prisilil nobeno od obeh strani na kapitulacijo». «Naj bodo nesoglasja še tako velika, je zaključil Mac Millan, ostajajo osnovne sile človeštva, ki nam v današnjem modernem času narekujejo, da se sporazumemo.»

«Kozmos - 19»

MOSKVA, 6. — Agencija Tass javlja, da so v Sovjetski zvezi izstrelili nov umeten satelit «Kozmos 19». Satelit je opremljen s številnimi aparati. Izstrelili so ga v okviru programa za raziskovanje vesolja. Satelit obleti Zemljo v 92 minutah. Njegov apogej znaša 519 kilometrov, perigej pa 270 kilometrov.

Mariborski četvorčki

V soboto je 23-letna mariborska strugarka Ana Atelšek v mariborski porodnišnici rodila četvorčke — štiri zdrave punčke, od katerih je prva težka 1780 g, druga 1300, tretja 1520 in četrta 1900. Kot poroča včerajšnji mariborski «Večer», so četvorčke žive in zdrave, kakor tudi njihova mati. Gre brez dvoma za zelo redek dogodek, saj se po znani Hellinovi formuli rodijo četvorčki komaj na vsakih 500.000 do 700 tisoč porodov, tako da v Sloveniji po osvoboditvi ni bilo poroda, pri katerem bi ostali četvorčki živi. Oče četvorčkov je 21-letni študent VPS Ivan Atelšek, ki s srečno materjo skrbi, kdo jima bo pripravil vozliček za četvorčke, ki ga ni moč kar tako kupiti. Medtem pa je kolektiv podjetja «Marles» četvorčkom že podaril štiri otroške posteljice z vložki, in tudi občina Tabor ter tovarna «Boris Kidrič», v kateri je porodnica uslužbena, se dogovarjata o obliki pomoči staršem. Starša ne živita v rožnatih razmerah: sta namreč podnajemnika v Jenkovi ulici št. 5 in imata le eno sobico, a srečni očka še ni odslužil vojaškega roka.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 31.5, najnižja 22.5, ob 19. uri 28.4; zračni tlak 1013.4 narašča, veter 3 km severozahodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 27 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 7. avgusta
Kajetan
Sonce vzide ob 4.5. in zatone ob 19.27. Dolžina dneva 14.33 Luna vzide ob 20.58 in zatone ob 6.56
Jutri, ČETRTEK, 8. avgusta
Miran

POMOČ ŽRTVAM POTRESA V SKOPJU

Zbrani prispevki so presegli devet in pol milijona lir

Gregorčičeva dvorana je pravo skladišče raznovrstnega blaga - Delavci, uradniki in ravnateljstvo ladjedelnice «Giuliano» zbrali in prispevali 53.330 lir

Nabiralna akcija za žrtve strahotne nesreče v Skopju se nadaljuje v bistveno nezmanjšanem obsegu, čeprav je od nedelje dalje zaprta večina zbirališč v okoliških občinah. Zato pa je še vedno živo v osrednjih zbirališčih in zlasti na osrednjem zbirnem centru v Ul. Geppa 9, ki je bil v ponedeljek in včeraj odprt praktično ves dan in pozno v noč, čeprav je bilo prvotno javljeno, da bo popoldne zaprt. Danes bo osrednji zborni center odprt dopoldne od 8. do 14. ure in popoldne od 15. do 20. ure, kamor lahko darovalci prinesejo svoje prispevke.

Gregorčičeva dvorana v Ul. Geppa in z njo povezani prostori se je spremenila v pravo skladišče oblačil, ki jih pridne in resnično požrtvovalne žene urejajo in zlagajo v velike zaboje, da bo to blago pripravljeno za odpremo v kraj, ki ga bo naznačil jugoslovanski Rdeči križ. Gre za velike količine blaga, ki še stalno prihaja, in istočasno potrpežljivo natančno delo, ki bo trajalo še nekaj dni.

Iz že včeraj in danes objavljenih izidov o nabranih prispevkih izhaja, da je skupna vsota v Trstu in v Gorici nabranega denarja že presegla devet milijonov lir in s tem tudi daleč presegla vsa pričakovanja. Gre za pomembno pomoč, pri kateri je prispevala velika večina Slovencev, ki žive v Italiji, prispevali pa so tudi številni prebivalci italijanske narodnosti. Tako je prišel včeraj v uredništvo predstavnik delavcev iz ladjedelnice Giuliano, ki je prinesel 53.330 lir, ki so jih zbrali delavci, uradniki in direkcija za pomoč žrtvam v Skopju.

Nadaljujemo seznam darovalcev oblačil, obutve, odej, zdravil in drugega blaga:

Cuk Dorina, Kukanja Pavla, Mori Mario, Salvini Andrea, družina Ivasič, Košuta Rudi, Pegan Rozalija, Sedovnik Marija, Košuta Marija in Ivan, Bogatec - Ursini - Zadnik - Rudeš - Ternovec, Rajko Zajec, Kuk Antonija, Semič Ema, Stok Marija, Bjekar Ada, Sosič Marko, Martelanc Saša, Glavina Mario, Zahar Lidija, Slavec Lojzka, Crevatti Stanislava, Obad Janko, Tini Renata, Sardo Eugenia, Grmek Sergij, Cilka R., N.N., Susič, Cok Marija, družina Ferluga in Poslep, Kopušar - Nermali, Fremru Vladimir, Gec Pavla, pekarna Zafred, dr. Sonja Mašera, Rodolfo Gropazzi, Cesar Franc, družina Ursini, Kralj, Baretto - Lorej, družina Benič, Rauter, družina Peterka, Alma Klun, družina Colja, družina Jamnik, Ana Veljak (Stramar), Anicet Loredan, družina Košir, družina Simonti, Slava Posedel, Franjo Zagar, Marussi, Savina Pahor, Marino Kralj, Mozetič Marija, Flego Marija, Čuk Dorina, Godina, Dovšak, Segulin Nevla, družina Bratož, Eller Valerija, Susič, Borini Emilia, Mahnič Ivica, Zigante Antonia, družina Okorn, Mozetič Kristina, Tavčar Mihaela, Sancin Modest, Kravos Mileva, Dekleva Lilijana, družina Cerdol Kuret, Mercandel Arciso, Marussi Antonia, trgovina «Bella moda» Ivančič, Ana Jakovac, Elda Damiani, družina Canarutto, družina Novelli, Elsa Habe, Lidia Križmančič, Edvard Križmančič, Lojze Križmančič, Emilio Granduč, člani delavskega krožka Sv. Jakob, Ana Mezzavia, stanovalci iz Ul. D'Isella 18, prebivalci vasi Draga, Germani Nives, Dagnalup Giuseppe, Stefani Elio - Mario - Turco, Ubaldini Bruno, Ciacchi Attilio, N.N., Norbedo Luigi, Bavaresco Maria, Norbedo Engi, Monsalvj Ernesto, Vivoda O., dr. Stener Italico, dr. Falzone Emanuele, Sancin Marija in Napoleon, Sancin Klementina, Sancin Karlo, Možina Anamarija, Flego por. Terezka Ana, Sancin Suzana, Lepose Kristina, Godina, Mislej Ivana, Simonovič Alojzija, družina Manfreda, Zecchini Zofija, Furlani Marija, Brajkovič Marija, Kravos Karla, Babudri Anna, Štoka Giorgia, Sancin Nives (Gašper), Flego Vida, Pegan por. Miklavčič Marija, Pavlak Flora, Godina Dea, Suman Marija, Sluga, Bruno Fragiacomo, Zora Ribič, Marija Gregori, Bolčič Marija, Lusi Marija, družina Jamnik, Marija Kjes, Vanda Taučer, Karla Manlič, Marija Peterka, Valerija Kovačič, Ido Brezigar, Amalija Veljak, prebivalci vasi Bani, Pezikar Jožef in Anton.

Zbrani prispevki

Nabrano v Medji vasi:
Semolič Jožef 1000, Pernarčič Vladimir 500, Pernarčič Antonija 500, Ferfolja Matilda 500, Legiša Vittorio 1000, Kolman Franc 1000, Pieri Mario 500, Pieri Eugenia 500, Pernarčič Nini 500, Legiša Gizela 500, Legiša Ivan 2000, Peric Viktor 2500, Pernarčič Karel 5000, Pieri Maria 1000, Legiša Martin 500, Pahor France 1000, Pahor Jožef 1000, Radelič Avgust 2000, Legiša Angela 500, Pahor Zdravko 500, Perdec Ivan 1500, Legiša Mirko 3000, Perdec Avgust 1000, Pahor Jožef 1000, Pernarčič Anton 1000, Pernarčič Mirko 1000.
Skupaj 31.000.

Nabrano v Devinu (2. seznam):
Colja Josip 2000, Legiša Mirko 1000, Gruden Josip 5000, Bravin Antonija 3000, Legiša Karlo 2000, Komar Mario 1000, Pezikar Jožef in Anton 1000.
Skupaj 15.000.

Nabrano v Sesljanu (2. seznam):
Tausani Anton 1500, Tuta Slavko 2000, Cotič Hilarij (župnik) 5000, Kravanja Franc 1500, Legiša Mirko 3000, Venier Ivan 500, Terčelj 2000, Pavlica R. 2000, Zavadlav 500, Skof Viktor 2000, Legiša L. (Cerovlje) 2000, Chelleri Amedeo 500, Kacijančič Ivana 500, Pirih Mario 500, Zužek Eliza (Vižovlje) 2000, Blažič Katina 200.
Skupaj 25.700.

Nabrano v Bazovici (4. seznam):
Berce Ivan 1000, Grgič Zoro (14) 1000, Grgič Zoro (191) 2000, Križmančič Karel 1000, Križmančič F. 500, Gregori Marija 1000, Razeni Stefan 150, Ražem Karla 500, Križman An. 1000, Vodopivec Sl. 1000, Crociati Ladislav 2000, Križmančič Srečko 500, Kralj Leo 1000.
Skupaj 12.650.

Nabrano na Proseku-Kontovelu (7. seznam):
Družina Danieli (Kontovel 42) 1000, Menucci Vida 2000, družina Kukanja 2000, družina Malalan 1000, Gerdovič Milka 1000, Emili Ernesta 1000, Starc Jožefa 1000, N.N. 1000, N.N. 1000, odbor športnega društva «Stari-Mladi» 8000, Danev Emil 3000, Štoka Jožefa 1500, N.N. 100, Lukša Marija 1000, Milič Rado 1000, družina Stoka Guido 3000.
Skupaj 28.600.

Nabrano na Opčinah (7. seznam):
Danieli Stefanija 3000, Gorup Drago 2000.
Skupaj 5000.

Nabrano na uredništvu «P.d.» (8. seznam):
Jože Mamilovič 500, Elena Cebron 2000, Boris Cek 2000, trije prijatelji 1000, Stefanija Skrinjar 1000, Marija Kosovel 1000, Ezio Collarini 1000, Francesca Lekas 1000, Marcella Poggi 1000, lastnik časopisnega kioska v Ul. sv. Marka 2000.
Skupaj 12.500.

Delavci, uradniki in ravnateljstvo ladjedelnice Giuliano, pomol Fratelli Bandiera, so zbrali 53.330.

Nabrano v Padričah (2. seznam):
Kalc Rudolf 1000, Grgič Olga 500, Grgič Srečko (Sv. Ivan) 2000, Žagar Alojz 500, Križmančič Ivanka 500.
Skupaj 4500.

Nabrano v Nabrežini (2. seznam):
Lissiach Anton 500, Puglio Antonio 500, družina Pertot 1000, Trampuž Tončka 1000, Terčon Luciano 5000, N.N. 500, družina Legiša 2000, Leban Rozalija 2000, Čolja Rozalija 1000, Milič Lenko 2000, Pertot Elvira 500, Vede Franko 500, Caharija Rudolf 1000.
Skupaj 17.500.

Nabrano v Skednju (3. seznam):
Sancin Bruna in Karel Tocanje 5000, Bonelli Mariettina 2000, Benoli M. 1000, Kočjančič Alojz 1000, Giustini Andrej 1000, Flego Olga in Darko 3000, Jurišević Ivan 1000, Vodopia Katerina vd. Blažević 1000, Schilan 500 Busan Silvano 200, Vitez Lojzka 300, Fonda Mansuet in Mira 2000, Biondelli Marija 1000, Možina Anamarija 1000, Reinhart Mara 1000, Podrecca Pietro 1000, Sancin Peter 500, Simonovič Alojzija 1000, Kociančič Milja 2000, Barnofi in Korošec 2000, Košanc Karlo 1000, Sancin Irma 1000, Petronio Grazia 1000, Marsetič Anita 1000, Depta Gigi 1000, Micoli Gigliolo 1000, Bandelli Lorina 500, E. C. 500, Stradiot Ivanka 500, Šancin Leonida 500, Sturm Karmela 200, Fortuna Lida 500, Babuder Ana 500, Depta Jolanda 500, Catunar Anita 500, Sossi Pietro 600, Patrizio Paolina 300, Antonaz Livio 500, Rocco 100, Gombač Albino 500, Landoin 100, Štoka Giorgio 1000, Maria Pegan - Miklavčič 500.
Skupaj 41.300.

V 2. seznamu iz Skednja je bilo pomotoma objavljeno: družina Cetur 1500 namesto družine Cetin 1500.

Nabrano v Tržaški knjigarni (7. seznam):
Cermelj Marija 500, G.A. 500, Metod Sila 500, Ivanka Svetek 3000, Leopold Stolfa 1500, N.N. 500, Just Kalc 1000, Miroslav Ivašič (Opčine) 1500, inž. Karlo Gec 10.000, Bruno Fragiacomo 1000, Ivanka Sedmak 500, Maria Ciani 500, Karlo in Mirca Sancin 2000, Attač 1000, družina Pečar 2000, Ivan Mikelič 1000, Ana Kralj 1000.
Skupaj 28.000.

Nabrano v Mavhinjah:
Legiša (št. 15) 1000, Josip Urdih 5000, Pavla Sirca 1500, Angela Krebelj 1000, Marija Petelin 500, Miro Sirca 1000.
Skupaj 10.000.

V 1. seznamu od Banov sta pomotoma izostala prispevka: Ban Henrik 500, Iusu Ivan 200, napačno pa je bil objavljen prispevek Neri Sergio namesto Sergo Neri 200.

Prejšnja vsota	**9.200.980**
Danes objavljeno	**285.780**
V Gorici danes objavljeno	**27.040**
Skupaj	**9.513.800**

Zagotovila Sulla o gradnji pomola VII

Minister za javna dela Sullo je zagotovil poslancu Belciju, da bodo v kratkem dovolili zasebno licitacijo za dodelitev del pri gradnji pomola VII. V razgovoru s tržaškim poslancem je minister poudaril, da so se po predhodni odobritvi ministrstva za delo in državnega sveta sporazumeli s podjetjem, ki je zmagalo na 1. licitaciji. Strokovnjaki menijo, da bodo začeli ponovno z delom na omenjenem pomolu čez kake tri mesece.

Na županstvu je bila dražba za dodelitev nekaterih občinskih del in naročil. Podjetje Giuseppe Pison bo podrlo in znova sezidalo del opornega zidu v vili Revoltella. Podjetje Iestri bo dobavilo krste. Podjetje Perlmutter bo dobavilo plutovino za kopališča. Podjetja Salvadori, Sauro, Issai, Genel, Beltrame, Tevini in Frattallone pa bodo dobavila oblačila.

Vsak delavnik bodo odprta naslednja zbirališča:
Sedež SKGZ, Ul. Geppa, od 8. do 14. ure.
Slovenska knjigarna v Ul. sv. Frančiška.
«Primorski dnevnik», Ulica Montecchi 6 — nepretrgoma noč in dan.

* * *

Na osrednjem zbirnem centru v Ulici Geppa štev. 9 je veliko oblačil, obutve, odej in drugih daril. Prosimo žene, da pomagajo pri sortiranju ter pripravljanju paketov, tako da bo blago, oddano ponesrečencem, že urejeno. Javijo naj se na osrednji zbirni center Ul. Geppa 9, tel. 31-119.

Otvoritev obnovljenih prostorov Dolenčeve gostilne na Proseku

Nova jedilnica v Dolenčevi gostilni na Proseku (Devinščina)

Trst in njegova bližnja pa tudi širša okolica se skušajo v zadnjih letih uveljaviti tudi kot turistično področje, za kar imajo vse prirodne pogoje. Toda ti ni so dovolj in tako domačini, kot še bolj tujci se kaj radi potožijo, da ne najdejo primernih lokalov. Zato je tem bolj razveseljivo, ko zvemo, da so tu ali tam odprli kak nov lokal, ali kakega starega že vpeljanega povečali in obnovili.

Taka prijetna vest nas je sinoči zvabila na Prosek-Devinščino. Kdo ne pozna stare gostilne pri Dolencu na Proseku-Devinščini, saj je najstarejša gostilna na Proseku? Toda kdor je sinoči prišel na svečano otvoritev obnovljenega in razširjenega, rekli bi raje novega lokala, bi v njem stare gostilne ne prepoznal več. Vse je namreč novo, preurejeno, razširjeno in povečano. Kljub temu pa je gostilna ohranila svoje staro prijetno domače vzdušje, kot ga je imela nekoč. Prijazna je in vabljiva, kot je vedno bila.

Sinoči je bila svečana otvoritev, katere se je udeležilo veliko število povabljencev, katerim je gospodar v novi lepi dvorani postregel s prigrizkom in domačim vinom. Med povabljenci smo videli tudi zgoniškega župana Alojza Pirca, poveljnika openskega policijskega sektorja in druge predstavnike oblasti in lepo število domačinov. Povabljen je bil tudi pevski zbor Prosek-Kontovel.

V tej kratki vesti ne moremo opisati vabljivega obnovljenega in deloma novega lokala, zato se bomo k stvari povrnili. Za sedaj gospodarju in vsem njegovim lahko zaželimo, da bi mu napori za obnovitev prinesli primerno zadoščenje, torej vedno dovolj gostov.

Požar na univerzi

Okrog 5. ure zjutraj je v merceološkem oddelku tržaške univerze v Ul. Valerio 2 nastal močan požar. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci, ki so se morali truditi skoraj tri ure, preden so pogasili nastali požar. Po ocenitvi so gasilci ugotovili, da je požar povzročil milijon škode. Škoda je krita z zavarovanjem.

Najdeni predmeti

Na ekonomatu tržaškega županstva v sobi 128 v tretjem nadstropju so na razpolago naslednji predmeti, najdeni v juliju na javnih trgih in ulicah, ki jih lastniki dobe vsak dan od 9. do 12. ure:

Zlati prstani, denarnice, dežniki, moške spodnje hlače, mrežasta torba z natikači, ure, dežni plašči, kovček z raznimi predmeti za avtomobil, zlata zapestnica z obeski, košara, ženska torba, rjuhe, torba z orodjem za električarje, punčka, eskimo, ekspozimeter, zlata igla, moška čepica, moška maja, žensko kolo, torba s posodo, zlata verižica.

MASA PRI LOVCU

Tržaško županstvo sporoča, da bo tudi letos 15. avgusta ob 9. uri v kapelj Revoltella slovesna maša, na podlagi oporoke barona Pasquala Revoltelle. Gre za mašo, ki je vsako leto na ta dan.

Kino

Nazionale 16.00 «3 orlundi contro Ercole».
Arcobaleno 16.00 «Ultima sparatoria» Rex Robson.
Fenice 16.00 «Dan il terribile». Technicolor. Rock Hudson.
Grattacielo 16.00 «Il primo ribelle» John Wayne.
Supercinema 16.00 «Operazione FBI — 36 ore di mistero».
Alabarda 16.30 «Sexy Follie». Technicolor. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.30 «L'oro dei Caraibi». John Payne.
Aurora Zaprto zaradi počitnic.
Cristallo 16.30 «La città prigioniera» Lea Massari.
Capitol 16.30 «Cieli puliti». Technicolor.
Garibaldi 16.00 «La donna venduta».
Massimo 16.30 «Guerrilla nella jungla» E. Henderson.
Impero Zaprto zaradi počitnic.
Moderno Zaprto zaradi počitnic.
Astoria 17.00 «Amore ritorna». Technicolor. Rock Hudson, Doris Day.
Astra Zaprto zaradi počitnic.
Vittorio Veneto Revija policijskih filmov. 16.30 «Ritmo diabolico» Sal Mineo. Prepovedano mladini.
Abbazia 16.00 «Il comandante Johnny» Gary Cooper.
Marconi 16.30 «Da qui all'eternità» Burt Lancaster, Montgomery Clift.
Ideale 16.30 «L'ultimo bazooka tuona».

KINO NA PROSTEM
Satellite 20.00 «Il sesto eroe» Tony Curtis, Bruce Bennett.
Marconi 20.00 in 22.00 «Da qui all'eternità» Burt Lancaster, Montgomery Clift.
Paradiso 20.30 «Passaporto per Canton» Technicolor. Lisa Gastoni.

Danes: v MIRAMARU predstava «Luči in zvoki». Ob 21. uri v nemščini «Der Kaiserstraum von Miramare», ob 22.15 v italijanščini «Maksimilijan in Karlota».

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom se vrši *vpisovanje* za šolsko leto 1963-1964 *vsak dan od 10. do 12. ure* v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-11 neprekinjeno do 25. septembra 1963.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

Delo pomožne socialne ustanove

Generalni vladni komisar dr. Mazza je včeraj sprejel predsednika pomožne socialne ustanove dr. Deliseja, ki ga je seznanil z decentralizacijo sedežev socialnega skrbstva. Dr. Delise je poudaril, da bodo dosegli to decentralizacijo z ustanovitvijo okoliških izpostav v tržaški občini ter v miljski, devinsko nabrežinski in dolinski občini.

Dr. Mazza je izrazil svoje zadovoljstvo glede te pobude.

Izleti

Mladinska iniciativa priredi 15. in 16. avgusta dvodnevni mladinski izlet na Koroško. Cena v kateri je vračunana vožnja, hrana in prenočišče znaša 3500 lir. Vpisovanje v Tržaški knjigarni Ul. sv. Frančiška. Število prostorov je omejeno.

Prosvetno društvo Andrej Čok z Opčin priredi dne 25. 8. enodnevni izlet na Vršič. Na povratku si bodo izletniki ogledali znameniti botanični vrt in Milnarico v Trenti. Vpisovanje vsak dan v trgovini Drašček.

SPDT priredi 1. septembra izlet z avtobusom v Trento z vzponom na Prehodavce in Vršac s pogledom na zgornja Triglavska jezera. Vpisovanje v uradnih urah v Ul. Geppa 9.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 6. avgusta 1963 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 5 oseb.

UMRLI SO: 70-letna Aurelia Pangos vd. Riccarelli, 64-letna Cristina Iacopich por. Serio, 43-letni Bruno De Boni, 90-letna Celestina Stiglioni vd. Ruscito, 81-letna Anna Fonda vd. Russi.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Davanzo, Ul. Bernini 4; Millo, Ul. Buonarroti 11; Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7; Giusti, Ul. Bonomea 93.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

REKORDNO ŠTEVILO PREHODOV ČEZ MEJO V JULIJU

671.414 prehodov s potnimi listi in 701.895 prehodov s propustnicami

S potnimi listi je prešlo mejo 186.812 Italijanov, 106.400 Nemcev, 72.300 Avstrijcev, 57.200 Jugoslovanov itd.

Promet skozi bloke tržaškega področja je v preteklem juliju presegel vse dosedanje rekorde, saj je s potnimi listi prešlo mejo 671.414 oseb, medtem ko je potovalo s propustnicami 701.895 oseb.

Z italijanskimi potnimi listi je julija prešlo mejo 186.812 oseb, medtem ko jih je s tujimi prešlo 484.602. Rekordno število tujih potnikov priča o izredni turistični sezoni, ki je presegla pričakovanja, pri čemer igra Trst prehodno točko za turiste, ki odhajajo skozi Italijo v Jugoslavijo ali obratno. To tudi priča o nujnosti nadaljnjih krajevnih naporov, da bi se tuji turisti zadržali v našem mestu, saj je znano, da velika večina skozi Trst samo potuje.

Izjemoma so tokrat na prvem mestu Nemci s 104.400 in Avstrijci s 72.300 prehodi, medtem ko so Jugoslovani šele na tretjem mestu s 57.200 prehodi. Tudi ti podatki govore o turističnih potovanjih, saj Nemci in Avstrijci v velikem številu obiskujejo jugoslovanske jadranske plaže in druge zanimivosti in nato počitnice podaljšajo še v Italiji, ali pa se vračajo iz Italije skozi Jugoslavijo domov.

Na četrtem mestu glede prehodov so Francozi (40.000 prehodov), slede Angleži (36.000), Švedi (24 tisoč 400), Švicarji (24.000), Belgijci (17.800), Američani (16.800), Holandci (16.000), Danci (15.500) in državljani drugih držav.

Prav tako je tudi krajevni obmejni promet dosegel pomemben obseg, saj je bilo v celoti doseženih 701.895 prehodov. Od tega odpade 405.085 prehodov na prebivalce italijanskega in 296.810 na prebivalce jugoslovanskega področja. Tudi tu je opazen turističen interes, saj je v ostalih mesecih običajno število prehodov italijanskih in jugoslovanskih prebivalcev izravnano, medtem ko je tokrat število prehodov italijanskih prebivalcev bistveno višje.

Na prvem mestu glede števila prehodov je blok Škofije s 256.900 prehodi, tesno za njimi blok Fernetiči s 242.300 prehodi, nato slede Sv. Jernej s 57.000 prehodi, Pesek (49.200 prehodov), Lipica (24 tisoč), Repentabor (18.000), Cereji (8500), Campore (8000) in Sv. Barbara (6700).

Opeka padla delavcu na roko

Ko je 53-letni tesar Paolo Decchi iz Ul. Settefontane 25 delal na gradbišču podjetja Save v Ul. Commerciale, mu je na levo roko padla opeka in ga ranila. Decchi je namreč delal pod nekim zidarskim odrom, s katerega je padla omenjena opeka. V bolnišnico so ga prepeljali z avtom RK, zdravniki pa so mu nudili prvo pomoč in mu obvezali rano na desni podlakti. Ozdravel bo v 10 dneh.

Nesreča električarja

Po Ul. Carducci v smeri proti Trgu Garibaldi se je včeraj peljal na furgonu, last tvrdke Fragiacomo, 52-letni električar Marino Zanelli iz Ul. Giulia 55. Pri št. 11/c se je vanj od zadaj zaletel z avtom 1100 24-letni Giuseppe Piscanez iz Ul. Commerciale 96. Zaradi sunka je Zanellija nekajkrat vrglo v notranje stene furgona in se je hudo udaril v hrbet. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA

Filobuse na progi št. 18 bodo zamenjali z avtobusi

Poročilo dr. Verze o delovanju mestnih podjetij

Včeraj je bila redna seja občinskega odbora, na kateri so odobrili vrsto upravnih sklepov, nakar je odbornik Verza poročal o delu mestnih podjetij. Najprej so odobrili sklep, da bodo ukinili filobusno progo številka 18, kar je nujno zlasti zaradi prometa na Korzu Garibaldi, ki je sicer enosmeren ter dvosmeren le za filobus, kar je povzročilo tudi razne nesreče. Filobuse bodo nadomestili z avtobusi, ki se bodo pri povratku iz Rocola izognili Korzu Garibaldi. Nadalje so odobrili sklep o zgraditvi prometnih otokov na Trgu Baiamonti in Trgu Pija X. in v Drevoredu D'Annunzio. Sklenili so tudi, da se bo tržaška občina udeležila proslave 20-letnice borb proti Nemcem, ki so bile 8. in 9. septembra 1943 v Rimu. Tržaška občina bo zastopana v Rimu tudi s svojim praporom. Od 27.9. do 1.10. bo v Rivi ob Gardskem jezeru 4. zasedanje o juridičnih študijah v zvezi z deželno ureditvijo, ki ga prireja dežela Tridentinska - Gornje Poadižje. Zasedanja se bodo udeležili tudi zastopniki tržaške občine. Od 26. do 28. septembra pa bo v Trstu sedmo zasedanje ustanove Montessori.

Na koncu je odbornik dr. Verza poročal o delovanju vseh mestnih podjetij, kot so Acegat, mestna čistoča in mestna pogrebna služba.

Prijavljeni mladoletniki zaradi tatvin

Agenti s komisariata pri Sv. Soboti so predvčerajšnjim prijavili sodnim oblastem zaradi tatvine 17-letnega Claudia P. 17. julija je Claudio okrog desete ure prinesel mleko v stanovanje 26-letne Mirande Rivisove v Ul. Pigafetta 1. Ker je bila Rivisova v notranjih sobah, je Claudio izkoristil priliko in v njeni odsotnosti ukradel 5.000 lir, ki so bile na mizi. Od tod prijava. Claudio je na začasni svobodi.

Podobno se je zgodilo s tremi mladoletniki, in sicer 16-letnim Giuseppom L.M., 16-letnim Sergiom R. in 12-letnim Antoniom C. Vsi trije so kradli bencin in rezervna kolesa na motorjih. Ukradli so namreč dve kolesi in izpraznili 5 litrov bencina iz rezervoarjev raznih vesp in lambret. Sodnim oblastem so jih prijavili agenti s komisariata v Ul. Cologna. Zagovarjati se bodo morali zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami. Vsi trije so na začasni svobodi.

Z motorjem v lambreto

Na zadnjem sedežu lambrete, ki jo je po Ul. Carducci proti Portici vozil 28-letni Livio Rossi Mell iz Ul. Cesca 5, se je sinoči vozila tudi 22-letna trgovska potnica Alda Mosetti iz Ul. Massimo D'Azeglio 4. Ko sta privozila do vogala Ul. Crispi, se je vanju zaletel z motorjem 43-letni Claudio Rossamann iz Ul. Commerciale 156, ki je prihajal iz Ul. Carducci in je zavil na levo, ker je nameraval v Ul. Crispi. Pri padcu se je ponesrečila samo Mosettijeva. V bolnišnico jo je prepeljal na motorju sam Rossamann. Zdravniki so ji ugotovili verjetne kostne poškodbe na desni nogi, ji nudili prvo pomoč in jo odslovili s prognozo okrevanja v 20 dneh.

HUDA CESTNA NESREČA

Smrtno ranjen upokojenec pri trčenju motorja in tramvaja

Deset minut po sprejetju v bolnišnico je podlegel ranam

Včeraj zjutraj je cesta spet zahtevala smrtno žrtev v osebi 80-letnega upokojenca Benedetta Lonzarja iz Ul. S. Pelagio 12. Lonzar se je navsezgodaj odpravil v središče mesta s svojim motorjem Ducati. Privozil je po Ul. Battisti, namenjen proti Ul. Carducci. Pri št. 8 prej omenjene Ul. Battisti je iz neznanih razlogov nenadoma zavozil na sredo ceste. Zelo verjetno se je hotel umakniti avtu. To pa je bilo zanj usodno. Tedaj je namreč iz nasprotne strani privozil tramvaj proge št. 6 in Lonzar je silovito trčil v prednji del tramvaja. Zaradi sunka je Lonzar padel in močno udaril z glavo ob tla. Na kraj nesreče so takoj prihiteli karabinjerji ter bolničarji RK, ki so z vso naglico odpeljali Lonzarja v bolnišnico. Zdravniki so mu ugotovili prebitje lobanje in zlom leve roke. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek s pridržano prognozo, toda deset minut kasneje je nesrečni Lonzar podlegel hudim poškodbam. Karabinjerji so uvedli preiskavo, da bi ugotovili vzroke hude nesreče.

Brcnil ga je v nogo

20-letni študent Piero Vragnizan iz Ul. Cologna 2 je včeraj popoldne hodil po Drevoredu 20. septembra. Pri baru «Pipolo» pa ga je zaradi malenkostnih razlogov brcnil v desno nogo neki 41-letni Leonello Ceracchio iz Neaplja, predmestje Duca d'Aosta, ki sedaj prebiva v hotelu Olimpico v Miljah. Vragnizana so v bolnišnico prepeljali z avtom RK. Nudili so mu prvo pomoč zaradi udarca in praske na desni nogi. Okrevaj bo v petih dneh. Z zadevo se sedaj ukvarjajo agenti s komisariata na Trgu Dalmazia.

IZPRED SODIŠČA

Policijski podčastnik Jerse obsojen na 2 leti kazenske umobolnice

Sodniki so ugotovili, da ni zmožen pravilnega presojanja in hotenja - Lastnikom javnih lokalov je preskrbel ponarejene licence

42-letni policijski podčastnik Galliano Jerse, ki je v začetku letošnjega leta služboval pri policijskem komisariatu v Miljah, se bo moral zdraviti najmanj dve leti v neki kazenski umobolnici. Tako so včeraj sklenili kazenski sodniki (predsednik Rossi, tožilec Pascoli, zapisnikar Ciccarelli, obramba Poillucci). V razsodbi je rečeno, da gre v Jersejevem primeru za osebo, ki ne more biti kaznovana, ker je zagrešila kazenska dejanja v trenutku, ko ni bila zmožna pravilnega presojanja in hotenja. To Jersejevo duševno stanje je nastalo kot posledica kronične zastrupitve z alkoholom. Sodniki so nazadnje proglasili zaplenjeni policijski dovoljenji za prodajanje alkoholnih pijač za ponarejeni ter ukazali, naj jih uničijo.

Kdo je Jerse? Če vzamemo v poštev letnico njegovega rojstva, bi rekli, da gre za moškega v najlepših letih. Če pa ga pogledamo v obraz, potem bi mu prisodili 50 in še več let. Predčasno je osivel, obraz mu je ves naguban in sploh vzbuja vtis človeka, ki je na pragu starosti.

In vendar je bil Jerse skozi 17 let zgleden policijski podčastnik ter ni bil nikoli kaznovan. Čezmerno uživanje alkohola je čez noč napravilo iz njega slabiča, ki je popolnoma izgubil oblast nad seboj.

Toda poglejmo kaj je Jerse zagrešil. Lani poleti je podčastnik večkrat zahajal v lokal «Rocky» v Miljah, čigar lastnik je 26-letni Giorgio Montestella od Spodnje Magdalene 1792. Ta je večkrat rekel Jerseju, da bi rad dobil dovoljenje za prodajanje alkoholnih in žganih pijač. Podčastnik, ki je tedaj delal v upravnem uradu komisariata, mu je nekega dne obljubil, da se bo zavzel ter mu ga poskrbel. Rekel mu je, naj napravi običajno prošnjo in naj mu jo izroči. Nekaj dni pred 5. ali 6. novembrom, ko je lastniku potekalo sezonsko dovoljenje za prodajanje alkoholnih pijač, je Jerse prišel v lokal ter pokazal lastnikovi ženi dovoljenje ter jo prosil, naj obvesti moža, da pride na komisariat. Montestella je naslednjega dne šel zares tja in podčastnik mu je pokazal dovoljenje. Pripomnil pa je, da mu ga ne more izročiti, ker je manjkal še en podpis. Naj pa le prodaja še naprej pijače — mu je dejal. Če bi ga kaki policijski agenti nadlegovali, naj jim reče, da je dovoljenje na komisariatu. Ob tej priliki je Montestella opazil, da je bila na dovoljenju neka čudna opomba, in sicer, da dovoljenje ni veljavno v primeru, če bi lastnik odstopil upravo lokala kaki drugi osebi. Montestella je zahteval, naj mu Jerse pojasni to pripombo, a podčastnik mu je odvrnil, da gre za nove predpise.

Pretekla sta potem še dva meseca. Jerse je še vedno zadrževal dovoljenje, trdeč, da prizadeti stranki ne bo treba na tak način plačati predpisanih taks za leto 1962. Po novem letu pa mu je izročil dovoljenje in 2 tedna pozneje tudi dovoljenje za prodajanje žganih pijač. Ob tej priliki je priporočil Montestelli, naj ne hrani dovoljenj na vidnem mestu.

14. februarja letos sta prišla v omenjeni lokal dva policijska častnika, ki sta opazila na polici večje število steklenic z žganjem, likerjem in drugimi podobnimi pijačami. Nekatere steklenice so bile že načete. Vprašala sta lastnika za dovoljenje in Monstestella jim je hitro ustregel. Zadostoval pa je bežen pogled na oba dokumenta in že sta častnika ugotovila, da gre za ponarejanje. Prvo dovoljenje je bilo sicer napisano na predpisanem furmularju, toda kolek je bil uničen z žigom miljskega komisariata namesto z žigom kvesture. Kvestorjev podpis je bil očitno ponarejen. Tudi drugo dovoljenje je bilo napisano na istem formularju, medtem ko bi moralo biti napisano na posebnem formularju prefekture. Pozneje so ugotovili, da je Jerse prejel od Montestelle 16.000 lir na račun plačila raznih taks, a je ta denar spravil v svoj žep.

Spričo tega so Jerseja zaslišali na miljskem komisariatu, toda niso ga še priprli.

19. istega meseca je Jerse šel v Boršt ter se ustavil v lokalu Antona Žerjala. Tudi temu je bil pred časom izročil ponarejeno dovoljenje za prodajanje alkoholnih pijač. Toda v tem primeru je podčastnik zagrešil še en prekršek. Od Žerjalovih je prejel vsega skupaj 200.000 lir za dovoljenje, ki jim ga je preskrbel. Omenjenega dne (njegovi predstojniki so bili že odkrili miljski primer) je zahteval, naj mu izročijo dovoljenje, ker je bilo treba baje nekaj popraviti. Ko je stopil iz lokala, ga je uničil.

Ni minilo dosti dni in že so policisti odkrili tudi prestopek v Borštu. Ker je zadeva postajala vedno resnejša, je javno tožilstvo ukazalo, naj ga aretirajo.

Med preiskavo so ugotovili, da je Jerse ponaredil dovoljenji za Montestello, ker se je rad bahal in je hotel dokazati na tak način, da je vpliven policist. V Žerjalovem primeru pa je šlo že za lov za dobičkom.

Psihiatrski izvedenec, ki je pregledal obtoženca, je ugotovil, da Jerse že eno leto ni bil pri čisti pameti. Kdorkoli ga je vprašal za kako uslugo, je bil gotov, da mu bo podčastnik ustregel. Nekega dne je kupil večje število okrasnih rastlin za 70.000 lir, ki jih je podaril komisariatu, rekoč, da mu jih je nekdo daroval. Za lanski božič je kupil večje število steklenic vina in likerjev, ki jih je daroval kolegom. Njim je daroval tudi več sto litrov bencina. Na podlagi teh in podobnih dogodkov je izvedenec menil, da Jerse ni bil zmožen pravilnega presojanja in hotenja.

Kino na Opčinah

predvaja danes, dne 7. t.m. z začetkom ob 18. uri (ob 20. uri se predstava nadaljuje na prostem) barvni film v technicolorju

GRANDE PAESE
(«VELIK

ZA BOGINJO PRAVICE PRAVIJO, DA JE SLEPA

Čilski peon umrl s prvimi novimi čevlji

Pred nekaj tedni sta se pri nas v Čilu zgodila dva dogodka, ki sta razburila vse in v naših srcih turobno odjeknila. Kot se zruši večnadstropna hiša, tako se je do temelja zrušila tudi naša družbena morala in se pred nami pokazala brez vsakega okrasa, kot gol človek na ulici.

Mislim na dva sodna pravdoreka: en človek je bil obsojen na streljanje, drugi pa oproščen. Obe zadevi je obravnavalo vrhovno sodišče in to dokazuje značaj pravosodja ne le v Čilu, pač pa tudi v mnogih drugih državah tako imenovanega zahodnega sveta.

V naselju Naueltoro je neki nepismen in neumen peon, da bi si prilastil nekaj centavov, izvršili divjaški zločin. V nastopu blazne mržnje je poklal vso družino: šestero oseb, med njimi tudi dvoje malih otrok.

Naselje, kjer je bil ta zločin izvršen, je v najbolj zakotnem predelu naše dežele. Do tedaj prebivalci Čila niso nikoli slišali zanj. To naselje na zemljevidu Čila ni niti vrisano. Toda sedaj je ime tega daljnega naselja Naueltoro s krvjo zapisano na zemljevidu človeških nesreč: Še iz dobe španske kolonizacije je to področje znano po velikem siromaštvu, po preganjanju in po neprosvetljenosti. Njegovi prebivalci so nepismeni. Otroci hodijo razcapani in bosi. Fevdalci — lastniki zemlje — pa živijo daleč v svojih razkošnih palačah v glavnem mestu. Tišina, podobna megli, obdaja siromašna naselja.

In prav od tod je po rodu mladi zločinec Jose del Carmen Valensuela. Žandarji so ga našli ležati ob cesti. Ob njem so bili ostanki njegovega plena: vino in hrana. On je sladko spal in ni niti mislil na strašni zločin, ki ga je bil izvršil. Sodni proces je trajal dve leti. V teh dveh letih agonije se je Valensuela naučil branja. Prvič v svojem življenju se je začel družiti z ljudmi, ne da bi pred njimi bežal. V zaporu, vtem ko so v sodni palači počasi, list za listom, pripravljali njegovo smrt, se je ta človek naučil umivati, naučil se je jesti pri mizi — in vse to zahvaljujoč dobrim ljudem, ki so dospeli v zapor... ne zaradi takšnih in podobnih zločinov. Skratka se je Valensuela povsem spremenil. Čeprav prepozno, je postal človek. Prej je bil enostavno pobesnela divja zver, polna trnja, kot kaktus, v čilskih planinah. Pa čeprav prepozno, toda v zaporu se je Valensuela naučil tudi smejati se.

Istega dne, ko je bila izvršnega smrtna obsodba, in ko je zločinec, ki so ga novinarji imenovali «naueltorski šakal», padel pod streli, istega dne je bil proglašen za nedolžnega neki drug človek, ki se po svoji kakovosti znatno razlikuje od prvega. Kot Valensuela je tudi ta moril ljudi.

Gre za esesovskega polkovnika Hermanna Raucha.

Kot mnogo drugih vojnih zločincev je tudi ta človek, skrit pri svojih sorojakih, vse let, mnogo let ilegalno živel v Čilu. Iz Čila je celo mnogokrat potoval v Zahodno Nemčijo. Toda, glej, nenadoma so ga pravosodni organi Čila pozvali na odgovornost. Morda ga je na ulici prepoznala katera od njegovih bivših žrtev, ki ji je uspelo rešiti se.

Sodeč po dokumentih, ki so bili čilskim sodnim organom predloženi v proučevanje je Rauch odgovoren za smrt nad 100.000 oseb. Področje njegove banditske dejavnosti se je raztezalo vse od Dunaja do Ukrajine.

Kot je bilo dokazano na sodni obravnavi, pripada Rauchu petent za izum plinskih komor. Njegovi «racionalizatorski predlogi» so bili prikazani nemški vrhovni komandi kot izvrsten način, da se naglo in brez prevelikih stroškov uničujejo ljudje. Njegova poročila so bila zelo temeljita. V enem izmed teh je rečeno, da se, na žalost, tovorni avtomobili s plinom ne smejo preveč natlačiti s kaznjenci, kajti v trenutku, ko se ti začno dušiti, se v predsmrtni agoniji drug drugega trgajo in s tem kvarijo obleko. Z neprestanim izpopolnjevanjem svoje metode je polkovnik Rauch skušal Tretjemu Reichu dati čim večje število trupel moških, žensk in otrok iz vse Evrope in to z najnižjimi stroški.

Čilsko sodišče je Hermanna Raucha proglasilo za nedolžnega. Po besedah sodnika je važnost in značaj zločina zaradi zastarelosti že zdavnaj izgubil svojo moč. Razen tega je obtoženec danes ugleden trgovec, ki je obiskoval in ki bo, po vsem sodeč tudi nadalje obiskoval aristokratske klube na jugu Čila. Organi čilskega pravosodja so Raucha vrnili v blestečo čilsko aristokratsko družbo. Onega dne, ko je bil Valensuela ustreljen, je krvnik Hermann Rauch zapustil zapor in odšel na svobodo.

Nepismeni, divji peon, ki ga je vse življenje mučila lakota, je kot žrtev popolne brezpravnosti plačal svojo krivdo z življenjem. Polkovnik dr. Rauch, ki je vse svoje znanje in vso svojo sposobnost zavestno in dolgo usmerjal v množično uničevanje ljudi, v zločine, katerim ne najdemo enakih, je bil osvobojen in dana mu je možnost, da živi kot se mu ljubi in kjer se mu ljubi in da se hvali z zločini, o katerih je govoril tudi na sodišču.

Razmišljal sem o sodnikih, ki so izrekli ta dva pravdoreka. Kako so se mogli na svojem domu, pred svojimi najbližjimi opravičiti? Kaj si bodo otroci sodnikov mislili o dveh strahotnih sklepih svojih očetov? Kaj je dobro in kaj zlo v očeh teh vršilcev pravice? Kaj more čas izbrisati spomine na ljudi, ki so v plinskih celicah drug drugega trgali?

Iz glavnega mesta Čila so prišli novinarji, da bi intervjuvali polkovnika Raucha. Smehljal se je in bil zelo zadovoljen, ker se bo mogel spet ukvarjati s svojimi trgovskimi posli. «Dobra dežela, dobra pravica» — je izjavil novinarjem.

Novinarji so pohiteli tudi v Chilian, kjer je v zaporu moral umreti siromak iz Naueltora. Bilo je zelo zgodaj zjutraj. Hladna zora se je spuščala z visokih planin. Na smrt obsojenega Valensuela so našli v njegovi celici.

— Kaj nam moreš povedati? — so ga željni senzacije vprašali.

On pa je rekel:

— Poglejte moje čevlje. Novi so. To so prvi moji čevlji. Nikoli v življenju nisem imel čevljev. V zaporu so bili z menoj tako dobri, da sem jih prosil, naj mi jih kupijo za današnji dan. Umrl bom v čevljih....

«Cultura»

PABLO NERUDA

(Santiago de Chile)

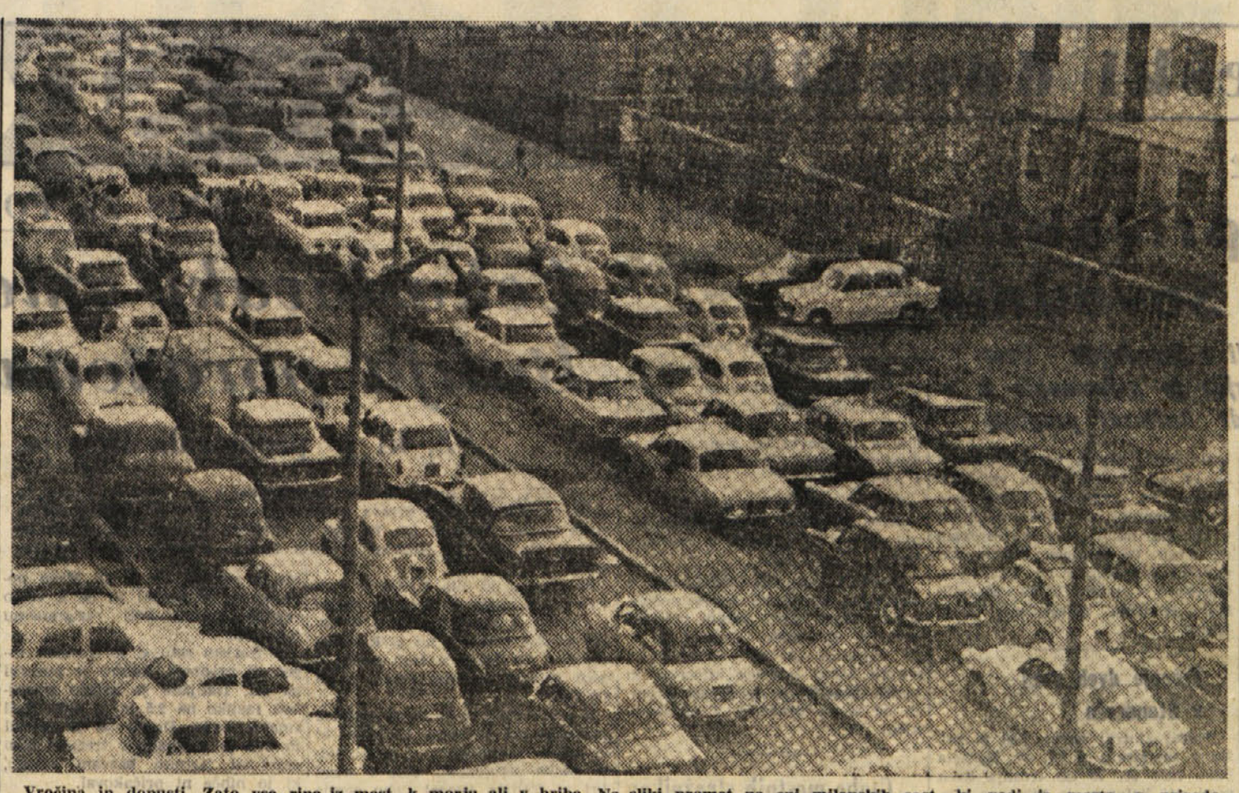

Vročina in dopusti. Zato vse rine iz mest, k morju ali v hribe. Na sliki promet na eni milanskih cest, ki vodi iz mesta, v prirodo

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Ob uspeli Palčičevi razstavi v Benetkah

Petega avgusta je Klavdij Palčič dopolnil komaj triindvajseto leto. Zanj je gotovo razveseljivo, da to intimno slavje praznuje ravno v obdobju svoje osebne razstave slik v Benetkah, kamor ga je povabila galerija Gritti. Ta je nedaleč od palače Grassi, kjer se ravnokar vrši veliki mednarodni pregled sodobnega slikarstva, kateremu Palčič s svojo umetniško iznajdljivostjo dovaja sveže sokove izvirnosti.

V štirih letih, odkar Palčič razstavlja, se je skoro povsod vidno uveljavil. V letih 1958, 1959 in 60 je v Ljubljani požel prve nagrade «Mladih poti» in potem še mnoge druge v Trstu. Zato je bilo po razstavi v galeriji La Cavana, pričakovati, da ne bodo ostali brezbrižni za uspele Palčičeve poizkuse ustvarjanja novega, oni činitelji, ki se zanimajo za povoljni razvoj novo odkritih slikarskih spoznanj. In prvi korak v tej smeri je storila galerija Gritti, ki sedaj prikazuje enajst Palčičevih del mednarodnemu občinstvu poletnih Benetk, in tolmači njegovo dejavnost s tehtno besedo Tonia Toniatija v okusnem katalogu.

Razstava se loči v skupino lanskih del in v ono najnovejših ustvaritev. V prvih se predmetnost sicer komaj zadostno očituje, a ostaja, čeravno sintetizirana, še vedno v zornem kotu našega opazovanja vsakdanjosti. Navidezno pa izginja iz novih del zaradi njih tujega videza, kar pač le dokazuje njih večjo izvirnost. A starejša dela, v katerih je sožitje platna in pločevine prekrito z rjo in njej slično barvo z modro rdečimi poudarki, so le razvojne stopnice, ki so dovedle slikarja na višjo, čistejšo raven, s katere sedaj šele pravilno razloči to, kar je prej le slutil,: usodno povezavo brezčutne materie in človeškega duha.

Kot vse, kar nam je še neznano, tako tudi Palčičevo slikarsko dojemanje novega ni lahko tolmačiti brez pogrešk. Toda neko vodilo nam je njegova zorna mladost, odeta v oklep prezgodnje umetniške dozorelosti, ki mu ohranja živ utrip domišljije pred navali počlovečene gmote zmehaniziranega sveta strojev. Le-ta je dobila šele v novih Palčičevih delih pravi obraz.

V njih ni več luknjičavosti luninih krajin iz koscev raztepta-ne pločevine, ki je pod hrapavo rjo skrivala svoj kovinski blesk. Pločevina je v teh delih bleščeča in jasno ščitasto ter jajčasto izoblikovana v zaokrožene like, slične zapredkom bub in ogromnim enoceličnim organizmom z zloveščim jedrom zamotane sestavine. So to torej prividi bitij iz kovine, ki v modernih strojih pričenja že nadkriljevati živo tkivo naših mišic in možganov po svojih fizičnih in umskih dosežkih. In ravno v tem je ono, kar daje Palčičevim delom temno veličastnost predslutnje nastajanja usodne nadvlade snovi nad človeškim srcem.

Za pravilno likovno podajanje tega Palčiču ne zadostuje več dvodimenzionalno platno. Potrebno mu je, da tvorbe njegove domišljije rastejo tudi navzven, v prostor in različnost uporabljenih snovi, med katerimi igra barva najmanjšo vlogo, mu je le sredstvo in ne namen ustvarjanja. Njegovo, torej, ni čisto polimaterično slikanje, temveč svojevrstno trezno eksperimentiranje, ki lahko prebije začarani krog sedanje umetnosti in se kot tangenta požene od njega premočrtno proti novim obzorjem slikarske izraznosti.

MILKO BAMBIČ

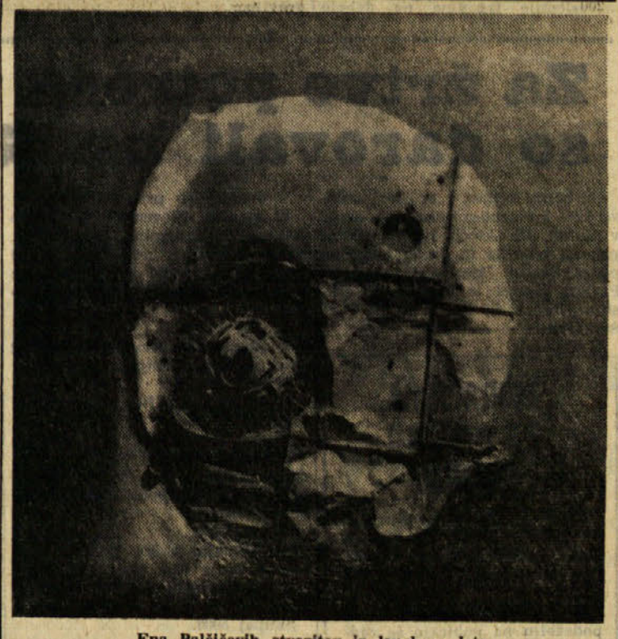

Ena Palčičevih stvaritev iz lanskega leta

CERVIA, 6. — *Državne nagrade Cervia v znesku milijona lir za zbirko še neobjavljenih pesmi letos ne bodo podelili. Žirija, ki ji je načeloval Titta Rosa namesto bolnega Ungarettija, je odločila podeliti več drugih nagrad in sicer Carli Mazzarello, Ferrucciu Bugnaru, Cesaru Cavalieriju, Giovanniju Cristianiju, Pieru Luciano Guardigniju, Luciu Policeu, Osvaldu Ramousu in Giovanniju Totiju.*

NBC JE VČERAJ POROČALA, DA SE JE IZKRCALO 250 DO 500 UPORNIKOV

Na otoku Haiti je življenje črnih psov v stalni nevarnosti

Druga neodvisna država ameriške celine ni svobodna - Strah diktatorja je upravičen - Celo njegov mrtvi tesni sodelavec ga vznemirja

Včeraj je agencija National Broadcasting Company objavila vest, da se je kakih 250 do 500 Haitijcev, ki so živeli v begunstvu, izkrcalo na Haitih in da korakajo proti Cap Haitianu, zelo važnemu mestu dežele. Agencija je še dodala, da uporniki ne naletijo na svoji poti na nikak odpor haitskih oblasti in vojske. Tako smo brali včeraj. Kaj se na Haitih dogaja?

Za Združenimi državami je Haiti prva država ameriške celine, ki je dobila neodvisnost. Bilo je to že leta 1804. Od 1677 do tedaj pa je bila pod francosko oblastjo. Kot drugod v Ameriki so okupacijske sile v samem začetku začele z iztrebljanjem Indijancev, torej domačega ljudstva in na otok so naselili sužnje iz Afrike. Od tod je prebivalstvo Haitija danes v pretežni večini črnsko, preostanek pa sestavljajo mulati, to je mešanci med francoskimi naseljenci in sužnji.

Država Haiti šteje 4 milijone 250.000 prebivalcev, od česar je 4 milijone kmetov. Je to najbolj siromašna in gospodarsko najbolj zaostala dežela Latinske Amerike. Glavno mesto dežele je Port-au-Prince in šteje 200.000 prebivalcev.

Zanimivo je, da je prav agrarna reforma, ki so jo tu izpeljali že pred nekaj desetletji, eden od vzrokov zaostalosti dežele. Prebivalstvo je namreč podedovalo psihološko razpoloženje še iz dobe suženjstva in kolonializma. Edino kos zemlje je tedaj označeval svobodnega človeka. Zato ima danes vsak prebivalec Haitija pa čeprav neznaten košček zemlje, ki se ga krčevito drži in na drobnih parcelah ljudje životarijo, so brez moči in brez pomoči. Zato še vedno žive v glavnem v kolibah, pokrivajo se z bananovimi listi, njih hrana pa sta koruza in grah. Pismenost in prosveta sta praktično neznana pojma.

Sicer pa je dežela bogata. Nad 60 odst. dežele pokrivajo gozdovi, ostalo pa je spremenjeno v polja, kjer gojijo tropske kulture.

V tej deželi, kot se zdi, ni bila oblast nikoli trdna. Pogosto smo imeli tod nerede, državne udare itd. Samo v letih 1910 do 1915 je bilo kakih 10 predsednikov in krvavi medsebojni obračuni so se vrstili drug za drugim, dokler niso ZDA deželo zasedle, da bi se umaknile šele 1934.

Podobno notranje trenje se je začelo ponavljati tudi v zadnjih desetih letih. Decembra 1956 je splošno nezadovoljstvo prisililo polkovnika Paula Magloira, ki je bil izvoljen 1950, da odstopi. Naslednje leto so si druga za drugo sledile kar štiri vlade, dokler ni oblasti prevzela vojaška junta. Konec 1957 pa je bil izvoljen za predsednika Francois Duvalier.

Koj po njegovi izvolitvi je bila izdana nova ustava, ki predvideva šestletni predsedniški mandat. Toda že aprila 1961 je Duvalier organiziral «volitve», da bi še nadalje ostal predsednik republike. Ob tej priložnosti so volivce pozvali naj glasujejo o nekem drugem vprašanju, ko pa je bilo glasovanje zaključeno, je bilo objavljeno, da je bil to plebiscit o tem, ali naj Duvalier ostane še nadalje predsednik.

In prav po teh «volitvah» se je zgodilo to, kar je določilo nadaljnji tok dogodkov vse do danes. Niti dva tedna po Duvalierovi «zmagi» in sicer sredi maja 1961, je bil v San Domingu umorjen diktator Trujillo. In Duvalier je tedaj prišel do prepričanja, da so ZDA pokazale «aktivno simpatijo» za umor Trujilla in da bi bile za «podoben razvoj dogodkov» tudi v Haitiju.

V skladu s tem prepričanjem je Duvalier usmeril svojo politiko. Predvsem je organiziral tako imenovano «Tonton Macoute» t. j. tajno policijo, ki jo je imenoval po legendarni spaki, ki po prepričanju vraževernega preprostega človeka nevidno prihaja iz neprehodnih močvirij, da bi v mraku izbrala svojo nedolžno žrtev. Osnovana je bila tudi «ljudska milica», na pol poklicna in na pol prostovoljna oborožena sila Duvalierovih pristašev, ki je za dvakrat številnejša od regularne vojske. Povrh tega si je Duvalier organiziral tudi osebno gardo, ki je sestavljena iz najbolj fanatičnih pristašev

S sredstvi in s silo tega ogromnega aparata je bila vsa opozicija zadušena. Organizirana sila, ki se je Duvalier stalno boji, je njegova lastna — vojska. Vojska ima namreč neposredni stik z ZDA preko vojaške misije ZDA, ki nadzoruje uporabo orožja in druge pomoči, ki jo ZDA dajejo haitski vladi za vzdrževanje oboroženih sil. Da bi se otresel te more, Duvalier od aprila 1961 stalno organizira razne «udare» proti — lastni vojski.

V samih treh letih je Duvalier zamenjal štiri načelnike generalnega štaba, ki jih je prej sam imenoval. Pred letom dni je ukinil vojaško akademijo, nato pa skrčil tudi vojaški proračun. V začetku letošnjega leta je pognal v begunstvo zadnjega načelnika generalštaba, nato pa upokojil, aretiral ali izgnal v razna poslaništva latinsko - ameriških držav skoraj ves višji komandni kader svoje vojske. V aprilu letos je bil izvršen še posebni udar, ko je nepričakovano odstranil tretjino komandnega kadra — 70 višjih častnikov. Zaradi «zarote proti varnosti države» je dal ustreliti 15 častnikov in več desetin opozicijskih politikov.

To Duvalierovo obračunavanje z vsakomer, ki bi mu mogel biti nevaren, je privedlo tudi do raznih ostrejših nemirov, kot na primer tudi do streljanja, ki je pred dnevi vzbudilo zanimanje javnosti. Vtem ko se je Duvalier vzpenjal po lestvici moči, je tudi njegov osebni tajnik in organizator ter načelnik tajne policije «Tonton Macoute» Clement Barbot postajal vedno bolj močan in svojemu šefu nevaren. Vsem je bilo znano, kako oster je Barbot in kaj vse se spleta v njegovih rokah. Po nekem sporu ga je Duvalier vrgel v zapor, v katerem je Barbot do tedaj mučil druge. Toda s pomočjo prijateljev v sami tajni policiji je Barbotu uspelo to, kar drugim ni, da je namreč iz trdnjave Dimanche pobegnil. Od tedaj je skupno s svojim bratom in drugimi pristaši začel svojo «malo vojno» proti Duvalieru.

Nekega dne je bil sredi Port-au-Princea napaden «oboroženi konvoj», ki vsak dan pelje Duvalierove otroke v šolo. Otrokom se ni nič zgodilo, toda pet stražarjev je bilo ubitih. Barbot je svojemu bivšemu šefu sporočil: to je bila le vaja v streljanju.

Sporočilo je bilo dovolj jasno, zato je policija začela svojega bivšega šefa preganjati in vraževernost je kmalu spletla okoli njega legendo: od kolibe do kolibe se je sušljalo, da «vsegamogočni» Barbot zmore vse, da se more spremeniti celo v črnega psa in pobegniti onim, ki ga lovijo. Celo sami policaji so temu nasedali. Očividci pravijo, da je na Haitiju za črne pse zelo nevarno. Policija jih strelja, kjer jih vidi.

Zadeva namreč ni le v tem, da je Barbotu uspelo pobegniti. On je s tujo pomočjo začel postavljati tudi zasede in še ni dolgo tega, ko je v taki zasedi padlo 30 Duvalierovih policajev. Barbot se je Duvalieru oglašal po njegovih tajnih telefonskih zvezah in mu tako dan za dnem dokazoval, da je obveščen o vsem kar se v diktatorjevem okolju dogaja. In najavil mu je celo, da so njegovi dnevi šteti.

Barbot pa se je preveč zanesel na svoje zveze in sreče... Ko je policija zvedela, kje se njegova skupina krije, je obkolila nasad sladkornega trsta in ga zažgala. Ko sta se Barbot in njegov brat prebijala skozi obroč, so ju streli Duvalierove policije pokosili.

Toda ne glede na žalostni konec Barbota in njegovih drži, da je ljudstvo Haitija ostalo nemirno, da med njim vre. In čeprav neznaten napredek v sosednem San Domingu vpliva na dogodke v Haitiju in tod še vedno kroži zgodba o črnem psu, češ da Duvalierovi policiji ni uspelo Barbota umoriti, ker da se je spet spremenil v črnega psa. Diktatorja, pa čeprav ve, da je Barbot umorjen, je strah, kajti ve za razpoloženje ljudstva.

R. L.

Povečan blagovni in potniški promet v prvih štirih mesecih letošnjega leta

RIM, 6. — Osrednji državni statistični urad je prinesel nekaj podatkov o prometu v štirih mesecih letošnjega leta. Iz tega poročila zvemo, da se je pomorski promet v prvih štirih mesecih letos v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za 13.8 odst. v blagovnem prometu in za 7.2 odst. v potniškem prometu. Železniški promet pa je v teh treh mesecih zabeležil za 0.8 odst. več tovornega in za 2,7 odst. več potniškega prometa, kar nazorno dokazuje, da železniški promet nazaduje na račun drugih hitrejših prometnih sredstev. Sicer pa to dokazuje tudi letalski promet, saj iz istih virov zvemo, da je letalski promet v dobi od januarja do maja letos zabeležil napredek od 18.7 odst. v blagovnem in 15 odst. v potniškem prometu, seveda v primerjavi z istim obdobjem lani.

Kar se tiče pomorskega prometa in sicer ne glede na narodnost ladij, ki so v italijanskih pristaniščih pristale ali iz njih izplule, beležimo v tem obdobju sledeče številke: v vseh pristaniščih Italije je v dobi od januarja do maja pristalo 12.868 ladij, ki so izkrcale 36.357.000 ton blaga, dočim je v istem obdobju lanskega leta v ista pristanišča priplulo 12.805 ladij, ki so pripeljala 33.688.000 ton blaga. V celoti pa je letos zabeležen blagovni promet 41.700.000 ton vkrcanega in izkrcanega blaga, dočim je bilo lani v istem času 36.200.000 ton blagovnega prometa.

Kar se pa tiče potniškega pomorskega prometa veljajo sledeče številke: letos je priplulo in odplulo z ladjami 336.485, lani pa 322.796 potnikov.

Pristanišča, ki imajo največji blagovni promet, so naslednja: Genova nosi prvo mesto s svojimi 24,7 odst. vsega blagovnega prometa. Koj za Genovo je Neapelj, ki je imel 10.1 odst. celotnega prometa, sledijo nato Benetke z 9.6, Augusta s 7,4, Ravenna s 6,1, Livorno s 5,0, Savona s 4.8 in La Spezia s 3.9 odst. celotnega blagovnega prometa. Tu se vsiljuje vprašanje, kje je naš Trst, ki je bil nekoč na tretjem mestu, sedaj pa so ga potisnila nekatera mesta, ki še pred nekaj desetletji niso nič pomenila, dočim je nekoč Trst spadal med najpomembnejša pristanišča ne le Jadrana, pač pa vsega Sredozemlja.

Ogledali si bomo nekaj številk, ki se nanašajo na avtomobilski tovorni promet. Tovornih avtomobilov in vseh motornih vozil za prevoz blaga je v začetku leta bilo v Italiji 837.195 s skupno zmogljivostjo skoraj dveh milijonov ton. Lani ob istem času pa je bilo v celoti 746.663 avtomobilov s skupno zmogljivostjo 1.746.000 ton. To pomeni, da se je tovrstni avtomobilski park povečal za 12.1 odst. njegova zmogljivost pa za obilnih 13 odst.

Kaj pa prometni incidenti? Od januarja do maja je bilo na italijanskih cestah 127.760 prometnih incidentov, lani v istih mesecih pa 122.815. Pomeni da se je njih število povečalo za 4.0 odst. Pri vseh teh prometnih nesrečah pa je bilo 3.049 mrtvih, dočim jih je bilo leto prej kar 3.323, kar pomeni da je bilo letos kar za 8,2 odst manj mrtvih kot lani.

Tudi število ranjenih in poškodovanih pri teh incidentih je bilo letos manjše. Našteli so jih 76.677, lani pa 81.136, to se pravi v celoti za 5.5 odst. manj.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne spravljajte se v nevarnost, ko vam ni treba. Upoštevajte občutljivost osebe, ki jo imate radi in ki vas ima rada.

BIK (od 21.4. do 21.5.) Velik uspeh v novem poslu, ki ste se ga otepali. Večer boste prebili v zelo prijetni družbi novih znancev in domačih.

DVOJCKA (od 22.5. do 22.6.) Vso stvar temeljito pripravite in dobro premislite, preden se za kaj odločite. Več diplomacije v odnosih do občutljivih oseb.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Možni so spori s sodelavci ali predstojniki, vendar pa ne bo nič hudega. Ne prenaglite se v presojanju nepoznanih ljudi.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Delo, ki ste ga prevzeli, terja vso potrpežljivost. Vsekakor bo to srečen in zadovoljstva poln dan. Zakaj ste ljubosumni?

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Močno boste zaposleni z iskanjem denarja, odnosno kreditov. Posvetite se tudi domačim, ki jih sicer zapostavljate.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne opuščajte stare že izhojene poti, da bi ubrali novo, ki le obeta veliko. Ne jezite se za vsako malenkost.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dan poln dela in velikega zaslužka. Neka oseba, ki vam je pogosto blizu, vas ima rada.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne spuščajte se v tvegane posle, pa čeprav veliko obetajo. Nekdo se bo pognal proti vam, njegova jeza pa bo brez podlage.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Nekaj težav bo, toda vaša sposobnost jih bo premostila. Bodite zato optimisti. Tudi v družini bo vse prav.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nekdo vam bo nekaj ponujal, toda ponudbe ne sprejmite, ker se za njo nekaj krije. Zvečer boste delali načrte za bližnjo prihodnost.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vse se bo razvijalo tako, kot ste pričakovali. Nekdo vam bo pomagal v težavi. Nova srečanja, nove ljubezni.

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 7. AVGUSTA 1963

Radio Trst A

7,00: Koledar; 7,30: Jutranja glasba; 11,30: Sopek slovenskih pesmi; 11,45: Mali ansambli; 12,15: Za naše žene; 12,30: Za vsakogar nekaj; 13,30: Plošče prvič v oddaji; 17,00: Gianni Safred na marimbo; 17,20: Pesem in ples; 18,15: Umetnost, književnost in prireditve; 18,30: Simfonične pesnitve; 19,00: Tenorist Janez Lipušček; 19,15: Scipio Slataper: «Moj Kras»; 20,00: Sport; 20,30: Revija glasbil; 21,00: «Portret neke žene», drama v enem dejanju; nato Glasba v polmraku; 22,30: Blues melodije; 22,55: Nova glasba.

Trst

12,00: Plošče; 12,25: Tretja stran; 13,15: Domači glasbeniki; 13,35: «El calcio»; 14,35: Jazz danes.

Koper

6,15: Jutranja glasba; 7,00: Prenos RL; 7,15: Glasba za dobro jutro; 8,00: Prenos RL; 12,00: Opoldanski koktajl; 12,45: Turistične beležke; 12,52: Operna glasba; 13,40: Plošče; 14,00: Melodije in ritmi; 14,30: Za oddih in razvedrilo; 15,30: Mladinski pevski zbori; 16,00: Pesem za vsakogar; 16,30: Otroški kotiček; 17,00: Mali koncert; 17,40: Poletne pesmi; 18,00: Prenos RL; 19,00: Orkester Maria Bue; 19,30: Prenos RL; 22,15: Orkester Emil Hagen; 22,40: Hindemithova Sonata za klavir, štev. 3; 23,00: Prenos RL.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Naš jutranji pozdrav; 8,30: Glasbeni sejem; 8,45: Strani iz albuma; 9,05: Pesmi; 9,50: Operna antologija; 10,30: Oddaja za šolarje na počitnicah; 11,00: Za sam orkester; 11,30: Koncert; 13,25: Današnje ital. pesmi; 14,55: Vreme na ital. morjih; 15,45: Glasba in turizem; 16,00: Program za najmlajše; 16,30: Simfonična glasba; 17,25: Koncert operne glasbe; 18,25: Srečanja s pesniki: Dante Troisi; 19,10: Ray Martin in njegov orkester; 20,25: Lahka glasba; 21,05: Olga Berardi: «Gliada oscura»; 21,55: Orkester Hollywood Bowl; 22,15: Pianist Benedetti Michelangeli; 23,00: Svetovno prvenstvo v kolesarstvu.

II. program

8,00: Jutranja glasba; 8,35: Poje Umberto Marcato; 9,00: Ital. pentagram; 9,35: Varietejski program; 10,35: Nove ital. pesmi; 11,00: Vesela glasba; 14,00: Pevci; 14,45: Plošče; 15,00: Ital. pesmi in plesi; 15,15: Mali orkester; 15,35: Koncert v miniaturi; 16,00: Rapsodija; 16,35: Za vas izbrani motivi; 17,35: Mala enciklopedija; 18,35: Vaši izbranci; 19,50: Simfonična glasba; 20,35: Filmska glasba; 21,00: Album pesmi; 21,35: Glasba v večeru; 22,10: Plesna glasba.

III. program

18,30: Bachova Sonata štev. 2; 19,00: Dittersdorfova Simfonija št. 3; 19,15: Angleška kultura; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Bachova Sonata št. 6; 21,30: Straussov Koncert za oboo in mali orkester; 22,45: Glasba danes.

Slovenija

4,00: Dobro jutro; 8,05: Opera in balet; 8,55: Otroške razglednice; 9,10: Glasbena oddaja za cicibane; 9,25: Popevke; 10,15: Dva hrvatska skladatelja; 10,30: Človek in zdravje; 10,40: Pesmi; 10,55: Nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti; 12,05: Zabavna glasba; 12,15: Kmetijski nasveti; 12,25: Domači napevi; 12,45: Pihalni orkester JLA; 13,15: Obvestila; 13,30: Iz domačih oper; 14,05: Od polke do twista; 14,35: Iz klavirskih del Ludwiga van Beethovna; 15,15: Zabavna glasba; 15,40: Amaterji pred našim mikrofonom; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: Promenadni koncert; 18,00: Aktualnosti doma in v svetu; 18,10: Od skladatelja do skladatelja; 18,45: Ljudski parlament; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00-23,00: Rossini: Seviljski brivec; 23,02: Zabavna glasba Bojana Adamiča.

Ital. televizija

17,50: Program za najmlajše; 19,00: Svetovno kolesarsko prvenstvo; 20,15: Sportne vesti; 20,30 Dnevnik; 21,05: Almanah; 22,05 Skupno življenje: «Gospodinja»; 23,10: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: Dnevnik; 21,15: Film: «Huda leta» (Anni difficili); 23,15: Koncert komorne glasbe; 23,15: Sportne vesti.

Jug. televizija

19,30: TV obzornik; 20,00: TV dnevnik; 20,30: Propagandna oddaja; 20,45: «TV Transverzala IV.» — quiz oddaja; 21,45: «Kaj bo s sarajevsko čaršijo?» — oddaja studio Sarajevo; 22,00: «Istrski mozaik» — reportaža; 22,20: Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

ŠE ENA USPELA «ŠAGRA»

Tridnevno slavje privabilo skoro 4000 ljudi v Sovodnje

Prvi nagradi v briškoli in za valček sta ostali v Sovodnjah - Vzorno sodelovanje starejših in mlajših prosvetarjev je pripomoglo k uspehu - Za prihodnje leto obljubljajo tudi kulturni program

V nedeljo zvečer, ali bolje v torek v zgodnjih jutranjih urah, so v Sovodnjah zaključili tridnevno «šagro», ki jo je organiziralo domače prosvetno društvo «Vrba» in ki je prav lepo uspela. Pri pripravah so že mnogo dni prej sodelovali vsi člani društva, starejši in mlajši, žene in dekleta. Prireditev se je zaključila s tekmo v valčku, ki je sicer zlasti med mladino vedno manj poznan zato pa še vedno morda najlepši ples. Zmagal je neki par iz Sovodenj, ter dobil tudi nagrado: za plesalca dve steklenici dobrega vina, za plesalko pa lep šop nageljnov.

Že prvi dan v soboto, se je nabralo na športnem igrišču, kjer je bila prireditev, vse polno ljudi iz vseh vasi domače občine, pa tudi iz Standreža, Krasa, Gorica in drugih oddaljenejših krajev, saj so avtomobili in druga skromnejša vozila skoro napolnila ves obširni parkirni prostor na travniku poleg veseličnega prostora. Najbolj živo je bilo seveda na plesišču, kjer se je mladina vrtela ob zvokih godbenega ansambla «Ambroset» iz Trsta in pa okrog dolge prodajne mize vzorno urejenega bifeja, kjer je bilo največ prometa zlasti okrog čevapčičev, ki so jih prapravljali domači strokovnjaki in so kmalu po 11. uri že pošli.

V nedeljo popoldne se je pozornost občinstva osredotočila okrog tekme v briškoli, za katero se je priglasilo kar 48 parov in je trajalo tekmovanje skoro štiri ure, preden sta si zmagovalca, Jožef Petejan in Slavko Florenin, oba iz Sovodenj, priborila prvo nagrado v obliki lepe in velike šunke. Drugo nagrado je odnesel neki par iz Gorice.

V nedeljo zvečer je bil obisk še večji, žal pa je ploha, ki se je vlila nekaj po 22. uri, preplašila večino obiskovalcev in so morali ples predčasno zaključiti, kar se je zelo občutno poznalo pri blagajni.

V ponedeljek zvečer je lepo vreme zopet privabilo v Sovodnje toliko obiskovalcev, kolikor jih niso pričakovali. Po bližnji in daljni okolici je namreč šel glas, da je na veseličnem prostoru zelo prijetno, ker je na odprtem in zato ni vročine, da je tudi postrežba dobro organizirana in da je poleg čevapčičev na razpolago tudi izborna briška kapljica, ki je v resnici žela splošno priznanje. Tako je v vseh treh dneh prišlo na šagro le malo manj kot 4000 ljudi.

Kot smo že v začetku omenili, so «šagro» prav dobro organizirali in porazdelili delo med domačo mladino in tudi med starejše prosvetarje, saj smo videli na delu celo župana, podžupana in več občinskih odbornikov, poleg mladine, ki je bila vse tri dni in tudi pri pripravah zelo delavna. Prav to sodelovanje med mladimi in starejšimi prosvetarji je tisto, kar moramo še posebej pohvaliti in je po našem mnenju največ pripomoglo k dobremu izidu vse prireditve, čeprav vreme ni bilo vedno naklonjeno.

Letošnja uspela «šagra» je prireditelje toliko prevzela, da že sedaj delajo načrte za podobno prireditev v prihodnjem letu, ki naj bi imela še obsežnejši program in tudi zanimiv kulturni del.

Poletne počitnice trgovin v Gorici

Za poletne počitnice bodo zaprte popoldne, razen ob sobotah in dnevih pred prazniki, še naslednje trgovine v goriški občini:

Od 5. do 16. avgusta: Lucio Bressen, jestvine, Ul. S. Giusto; Scolastica Brassan, vd. Miculussi, jestvine, Ul. Madonnino del Fante; Bruna Bresciani, jestvine, Podgora, Ul. 4. novembra; Ivan Gregorič, jestvine, Podgora, Ul. Cotonificio; Bratje Klavčič, jestvine, Podgora, Ul. 4. novembra; Gisella Riz por. Dezorz, jestvine, Podgora Ul. Attimis; Luigi Vianni, jestvine, Podgora, Ul. Cotonificio.

Od 5. do 17. avgusta: Valpurga Cocianni, vd. De Naccini, jestvine, Ul. Madonnina del Fante.

Od 5. do 31. avgusta: Augusto Bressan, jestvine, Ul. Torquato Tasso.

Vse nedelje v avgustu in septembru bodo imeli zaprto naslednji cvetličarji: Jožef Bandelj, na Travniku; Renato Gorian, Ul. Garibaldi.

Od 5. do 11. avgusta bo zaprta trgovina «Idrolux» Ruggero Comelli, na Korzu Italija.

Naslednje trgovine na debelo bodo imele zaprto ves čas od srede 14. ob 13. uri pa do vključno nedelje 18. avgusta: Alimentaria v Ul. Cappuccini; Giovanni Bigot v Ul. Garibaldi; Augusto Bressan na Trgu De Amicis; Pokrajinski agrarni konzorcij v Ul. Boccaccio; Giovanni Orlando v Ul. Morelli; D.D. Isontina Alimentari, Ulica Malta.

Trčenje dveh vozil v Štandrežu

Včeraj zjutraj okrog 7.50 je prišlo v Standrežu v Ul. sv. Mihaela blizu hiše št. 75 do trčenja dveh vozil pri katerem je bila ena oseba ranjena.

Ob tisti uri je 21-letni Mario Sossou iz Grojne št. 2 vozil poltovornik po Ul. sv. Mihaela v smeri proti Gorici. V isti smeri pa se je peljala na svojem mopedu 24-letna Marija Frandolič iz Dola, Mikoli št. 41. Med obema voziloma je iz neznanih vzrokov prišlo do trčenja, pri katerem je bila ranjena Frandoličeva, ki so jo takoj odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so ji ugotovili zlom leve roke ter so jo pridržali za 15 dni na zdravljenju. Tudi njeno vozilo je bilo poškodovano.

Cestna policija iz Gorice je napravila o nesreči zapisnik.

Trčenje dveh tovornjakov v Gorici

Sinoči okrog 20. ure je 53-letni šofer Ivan Jereb iz Idrije peljal s težkim tovornikom Fiat 682 in priklolico tovor drv v Gorici po Ulici Leopardi v smeri proti Ulici Leoni. Na križišču z Ulico Casale pa mu je privozil naproti iz Ulice Pascoli prav tako s težkim tovornikom 34-letni Aldo Maggio iz Gorice, Ulica Rocca 10. Med obema voziloma je prišlo do trčenja, pri katerem je precej škode na kabini italijanskega tovornika. Na srečo pri nezgodi ni bil nihče ranjen in tudi jugoslovanski tovornik je ostal nepoškodovan.

Na kraj nezgode je prišla cestna policija iz Gorice in napravila zapisnik ter ugotovila, da je bila cesta na tistem križišču v popravilu.

Zahvala tekstilcev za pomoč med borbo

Notranja komisija tekstilne tovarne v Podgori in v Ronkah je poslala v objavo seznam oseb in ustanov, ki so s svojimi prispevki pomagali tekstilnim delavcem in jih podprli v njihovi borbi.

Obenem se notranja komisija zahvaljuje vsem zasebnikom, ustanovam in oblastem, ki so pomagali tekstilcem med njihovo borbo bodisi s prispevki za pomoč kot z drugimi dokazi svoje solidarnosti z njimi.

Ker je omenjeni seznam precej obširen ga bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v jutrišnji številki našega lista.

Omenimo naj, da sedaj delo v podgorski predilnici zopet počiva, ker so obrat zaprli zaradi poletnih počitnic, ki bodo trajale od 5. do vključno 18. t.m. Sedaj je v obratu samo oddelek «flocco», ki zaradi posebnega delovnega procesa ne more prekiniti z obratovanjem.

Globe mestnih stražnikov v juliju

V preteklem mesecu juliju so mestni stražniki v Gorici naložili 481 glob za naslednje prekrške: proti cestnemu pravilniku 326, proti mestnim predpisom 11, za prekrške proti poljskemu pravilniku 2, zaradi prekrškov psov 133, proti gradbenemu pravilniku 2 in proti tržnemu pravilniku 2.

V istem mesecu je mestni konjederec polovil 31 psov, ki so se klatili brez gospodarja po mestu.

Kino

VERDI 17.00: «L'infanzia di Ivan». Sovjetski film nagrajen na lanskem filmskem festivalu v Benetkah. Zadnja predstava ob 22.

CORSO. 18.00: «Parola d'ordine: coraggio», D. Bogarde M. Perschi. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 17.45: «Una manciata d'odio», R. Cameron in A. Hale. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.00: «Tarzan e la fontana magica», L. Parker in B. Joyce. Ameriški črnobeli film. Zadnja predstava ob 21.30.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna **Cristofoletti**, Travnik št. 14, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 33,4 stopinje ob 15. uri, najnižjo 18.8 stopinje ob polnoči. Povprečne dnevne vlage je bilo 62 odst.

Za žrtve potresa v Skopju so darovali na Goriškem

Na zbirni center v prostorih Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Gorici, Ul. Ascoli 1/I so včeraj prinesli oblačila in drugo blago za ponesrečence: Marija Kragelj in Pavlina Komel iz Gorice ter Kristina Nanut in mala Dunjica iz Štandreža.

ZBIRALIŠČA ZA POMOČ SKOPJU

Osrednji zbirni center je na sedežu SKGZ in SPZ v Gorici, Ul. Ascoli 1/I., ki deluje ob delavnikih od 8. do 14. ure.

Vsi ostali poverjeniki na podeželju pa pobirajo še zadnje prispevke v ta namen na krajih, ki smo jih javili v prejšnjih dneh na tem mestu v našem časopisu.

V denarju so prispevali:

V Gorici: Slovensko planinsko društvo 5000, družina Komel 1000, Antonija Mudrak 100, Marija Kralj 500, Bruna Barodel 500, Vera Rejec 500, Pierina Humar 500, Leban-Koren 6000.

Skupaj 14.100.

V Štandrežu: Kristina Nanut 2 tisoč in mala Dunjica 100 lir.

Skupaj 2100.

V Doberdobu: N.N. 1000, Jožef Jelen 1000 lir.

Skupaj 2000.

V Pevmi: Sfiligoj Pepi 840, Kodermac Fani 1000, Boškin Jožefa 500, Makuc Leopold 1000, Boškin Mihael 500 lir.

Skupaj 3840.

Na Oslavju: Sošol Edvard 1000, Dornik Alojz 1000, Bensa Edi 1000, Mikluš Darinka 1000 in Mikluš Jelka 1000 lir.

Skupaj 5000.

Prejšnja vsota	**1.479.130**
Danes objavljeno	**27.040**
Skupaj	**1.506.170**

V zvezi z že objavljenim seznamom prispevkov iz Jamelj moramo popraviti naslednje: Bagon Vanda je darovala 1000 lir in ne 100 lir, kot je bilo pomotoma objavljeno. Končna vsota iz Jamelj pa je bila pravilna.

Nezgoda delavca ki je požrl oso

V slaščičarskem podjetju Imca v Gorici imajo kot običajno v podobnih podjetjih v poletnem času mnogo sitnosti z muhami, osami ter drugimi podobnimi žuželkami, ki kaj rade krožijo okoli njihovih sladkih proizvodov. Tako je bilo tudi včeraj ob 7. uri zjutraj, ko se je pripetila 30-letnemu Marinu Gurtnerju iz Gorice, ki je v tem podjetju zaposlen, nezgoda, da je neko preveč vsiljivo oso, ki je krožila okrog njega, požrl in da ga je ta v obrambi pičila v notranjosti ust. Zatekel se je po pomoč v civilno bolnišnico, od koder so ga potem poslali v nadaljnje zdravljenje na zavod za nezgode na delu.

OBMEJNI PROMET V JULIJU

Na področju Beneške Slovenije je prešlo mejo skoro 29.000 ljudi

Samo na prehodu pri Stupici so zabeležili 22.676 prehodov

Maloobmejni osebni promet je dosegel rekordno število osebnih prehodov v preteklem mesecu juliju tudi v Beneški Sloveniji, kjer je šlo preko meje v obeh smereh 28.837 ljudi. S propustnicami je potovalo na drugo stran 7787 italijanskih in 17.406 jugoslovanskih državljanov; z dvolastniškimi dovoljenji se je okoristilo 1322 italijanskih in 2372 jugoslovanskih državljanov.

Največ prehodov so zabeležili na bloku prve kategorije pri Stupici in sicer 22.676, sledijo Učeja s 389, most Vittorio 508, Robidišče 2432, Cepletišče 514, Solarji 900, most Klinac 330, Mišček 362, Kaj 102, Topolovo 156, žičnica v Dreki 493 in Zavarijan 20.

Gornji podatki so jasen dokaz, da je tudi v Beneški Sloveniji obmejni promet s propustnicami in dvolastniškimi dovoljenji postal sestavni del življenja prebivalcev na obeh straneh meje in da je stalno v porastu.

Drobne iz bolnišnice

Včeraj ob 11.45 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 7-letnega Renata Grega iz Gorice, Ulica Nazario Sauro 15, ki se je pri podcu na domu ranil na bradi. Nudili so mu prvo pomoč s prognozo okrevanja v 7 dneh.

Uro pozneje so sprejeli na zdravljenje 64-letno Terezo Gorjan iz Gorice, Ulica Formica 7, ki si je zlomila desno stegnenico, ko je bila na romanju na Višarjah.

Ob 12.15 so nudili pomoč 19-letnemu Antoniu Baldachiju iz Verse, ki se je na delu z bodečo žico precej močno ranil na prstancu leve roke. Pridržali so ga za 15 dni na zdravljenju.

Okrog 15. ure pa so sprejeli na zdravljenje 3-letno Nadjo Kodermac iz Gorice, Ulica Balilla 14, ki je vtaknila nožico med špice kolesa in si zlomila levo nogo. V bolnišnici bo ostala 15 dni.

Suhljad je gorela pri Ločniku

Včeraj nekaj po 17. uri so poklicali goriške gasilce v Ločnik, kjer se je vnela suhljad nad cesto proti Farri, nedaleč od pokopališča v Ločniku. Po enournem delu z dvema brizgalkama so ogenj, ki je zajel kakih 1500 kv. m in povzročil okrog 20.000 lir škode, pogasili.

šport šport šport

TENIS ZA POKAL DE GALEA

Čehoslovaki zmagovalci Italija poražena 3:2

SZ, ki je premagala Belgijo, na tretjem mestu

VICHY, 6. — Prvič od obstoja tekmovanja za pokal De Galea, je neka vzhodnoevropska država pobrala glavno lovoriko turnirja za teniške igralce izpod 21 let. Ta čast je doletela Češkoslovaško, ki je po zaslugi Kudelke in Holička prisilila finalne tekmece Italije na kolena.

Po doublu je bila Italija v vodstvu z 2:1, toda Holiček je danes v dvoboju z Maiolijem izenačil stanje na 2:2, medtem ko je Kudelka odpravil Di Maso v treh setih in tako priboril barvam ČSSR pokal De Galea.

V prvih dveh setih je bil Holiček premočen za Italijana Maiolija, ki se sploh ni znašel in je kazal vidne znake utrujenosti. Šele v tretji igri je Italijan iztrgal Čehu servis in povedel 3:0. Tedaj pa se je Holiček zbral in dvakrat odvzel servis nasprotniku, katerega je tudi dobitel. Po izenačenju Italijana, je češki igralec ponovno prišel do servisa, katerega je ohranil in si tako zagotovil dragoceno zmago.

Zmaga Italije ali ČSSR je bila odvisna od Di Masa in Kudelke. Borba je bila zelo ostra in čeprav je Kudelka vodil 3:1, se je moral kloniti Di Masu, kateremu se je posrečilo izenačiti 4:4. Italijan je tedaj izgubil servis in set se je končal v korist Kudelke.

Drugi set je bil podoben prvemu z razliko, da je Di Maso popolnoma odpovedal in se z večjo razliko predal bolj razigranemu tekmecu.

V tretjem setu si je Kudelka zagotovil prednost, katero je povečal na 4:1. Italijanu je uspelo zmanjšati razliko na 2:5 in je nato rešil «match ball». Drugo pa je zgrešil in Čeh je z zmago v tretjem nizu zagotovil lastnim barvam zmago, ki jo nihče ni pričakoval.

Izida:

Holiček (ČSSR) — Maioli (It.) 6:0, 6:3, 8:6.

Kudelka (ČSSR) — Di Maso (It.) 6:4, 6:2, 6:2.

V dvoboju za tretje mesto je Belgijec De Gronckel z zmago nad Rusom Metrevelijem izenačil stanje, medtem ko je Mdzinariscvili premagal Kaisina in zagotovil zmago Sovjetski zvezi s 3:2.

Izida:

De Gronckel (Belg.) — Metrevelli (SZ) 6:1, 4:6, 6:4.

Mdzinariscvili (SZ) — Kaisin (Belg.) 2:6, 6:1, 6:2.

NOGOMET

Prvi nasprotniki za pokal Rappan

DUNAJ, 6. — Danes je bilo žrebanje nasprotnikov prvega kola letošnjega nogometnega turnirja za pokal Rappan. Žrebanje je dalo naslednje izide:

Sampdoria (Italija) — Beuthen (Poljska).

Bayern (Nemčija) — Rouen (Francija).

Odra Oppel (Poljska) — Norkoeping (Norveška).

Cergryte Goteborg (Švedska) — Slovan Bratislava (ČSSR).

Rapid (Avstrija) proti zmagovalcu tekme Fiorentina (Italija) — Standard Liege (Belgija).

Slovan Bratislava proti zmagovalcu tekme Modena (Italija) — La Gantoise (Belgija).

Prvoimenovane enajstorice imajo pravico izbire igrišča. Drugi del pokalnega turnirja bo med 15. t.m. in 15. novembrom. Šest kvalificiranih enajstoric bo medsebojne tekme odigralo med 16. novembrom letos in 31. marcem 1964.

Polfinalne tekme bodo med 1. aprilom in 1. majem 1964, medtem ko bo finalno srečanje med 1. in 20. majem prihodnjega leta.

Svetovno kolesarsko prvenstvo

Italijani za vožnjo na kronometer

LIEGE, 6. — Predsednik tehnične komisije italijanske kolesarske zveze je danes uradno javil, da bodo Grassi, Fabbri, Maino in Zandegu sestavljali italijansko moštvo za ekipno vožnjo na kronometer za svetovno prvenstvo.

Člani ekipe, ki se bo udeležila svetovnega prvenstva amaterjev v cestni vožnji pa bodo zelo verjetno Andreoli, Vicentini, **Mugnaini**, Macchi, Taliani in Gimondi.

ŠZ BOR

opozarja svoje člane, da ta teden zaradi zasedene dvorane odpadejo treningi v odbojki.

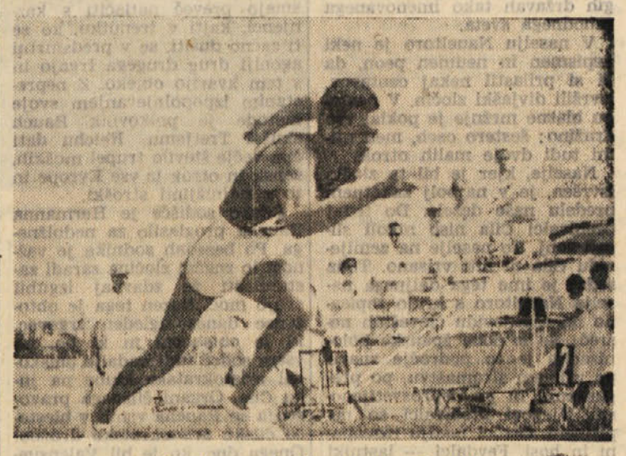

Morale: zagotovljen odhod v Brazilijo

OD 30. T. M. DO 8. SEPTEMBRA

Italijanski atleti za univerzitetne igre

Tekmovanje bo v Porto Alegre (Brazilija)

RIM, 6. — Med sestankom predstavnikov univerzitetnih športnih klubov in športnih zvez CONI so na podlagi doseženih rezultatov določili italijansko reprezentanco za nastop na univerzitetnih igrah, ki bodo od 30. t.m. do 8. septembra v Porto Alegre (Brazilija).

Nekateri člani reprezentance bodo morali še doseči določene čase in norme če bodo hoteli udeležiti se tekmovanja. Italijani bodo potovali v dveh skupinah: 25. t.m. bodo odpotovali sabljači, teniški igralci in atleti razen tistih, ki se bodo udeležili mednarodnega atletskega vojaškega prvenstva. Ti bodo odpotovali v Brazilijo s plavalci 28. t.m.

V italijanski reprezentanci bodo:

Atletika: 100 m: **Berruti**, če bo do 18 .t.m. pretekel 100 m v 10"5, 200 pa v 21"; 110 m ovire: **Mazza**; 400 m ovire, štafeta 4x400: **Morale, Frinolli, Fraschini**; 800 m: **Spinozzi**, če bo do dvoboja z Anglijo dosegel 1'49"8; višina: **Bogliatto**, če bo do dvoboja z Anglijo preskočil 2,01 m; daljina **Bortolozzi**; troskok: **Gentile**, če bo preskočil 15.50 m; kladivo: **Boschini**; disk: **Dalla Pria**; kopje: **Rodeghiero**.

Plavanje: 100 m prosto: **Spangaro**; 400 m prosto: **Spangaro**; 400 in 1500 m prosto: **Orlando**; 200 m prsno **Gross**; 200 m hrbtno: **Corsi A.**; 200 m metuljček: **Dennerlein F.**; skoki: **Giovanruscio**.

Sabljanje: Floret: **Saccaro, La Ragione, Granieri, Cipriani ali Albanese**; meč: **Saccaro, Pavese, Bongianni, Cipriani ali Albanese**; sablja: **Salvadori, Bongianni, La Ragione**.

Tenis: single (moški): **Gaudenzi, Maioli**; single (ženske): **Riedl**; double (moški): **Gaudenzi - Maioli**; double mešano: **Riedl - Maioli**.

ZA NASTOP PROTI ITALIJI

Sestavljena angleška atletska reprezentanca

Dvoboj bo 14. t. m. na stadionu White Cityja

LONDON, 6. — Angleška atletska zveza je že sestavila reprezentanco, ki bo 14. t.m. nastopila na stadionu White Cityja proti italijanskemu izbranemu moštvu. Anglijo bodo v posameznih panogah zastopali naslednji atleti:

100 m: R. Jones, B. Jones (rezerva: A. Meaking).
200 m: R. Jones, R. Steane (A. Ronay).
400 m: T. Graham, R. Brightwell (B. Jackson).
800 m: A. Dean, P. Kilford (M. Fleet).
1500 m: P. Keeling, T. Harris (T. Milner).
5000 m: E. Strong, J. Anderson (J. Cooke).
110 m ovire: L. Taitt, M. Parker (G. Tymms).
400 m ovire: J. Cooper, T. Bryan (R. Woodland).
Palica: R. Porter, I. Burton (P. Lyons).
Višina: G. Miller, P. Mackenzie (M. Leary).
Daljina: J. Morbey, F. Alsop (C. Cimey).
Troskok: M. Ralph, Alsop (P. Walker).
Krogla: M. Lindsay, A. Carter (G. Teale).
Disk: Lindsay, R. Hollingsworth (J. Mackenzie).
Kopje: O. Smith, J. Grearley (R. Miller).
Štafeta 4x100: R. Jones, B. Jones, A. Meaking, D. Young (rezerva A. Ronay).
10.000 m hoje: (neveljavno za točkovanje) K. Matthews, P. Nihill (V. Thomas).

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG do MADRIDA

33.

Zvečer drugega dne sem se odpravil k Lipovškovi ženi, da jo malo potolažim. Toda kakšno veselo presenečenje! Viktor je bil že doma. Žena je pripravljala večerjo, on pa je sedel poleg nje. Ko sem vstopil, sva si planila v objem in se poljubila.

Moral sem z njima večerjati.

Viktorja so izpustili isti dan kot mene. Tudi njega so dan na dan zasliševali, mučili in pretepali. Ničesar ni hotel priznati, nikogar ni izdal, nikogar obremenjeval.

Tudi Viktorjeva žena je prestala svoje težave. Zaprli je sicer niso, so jo pa neprestano doma zasliševali in ji grozili, stikali so po stanovanju in iskali tiskarski stroj in ostanek letakov.

Naslednji dan se je že izvedelo, da sva prišla z Viktorjem iz zapora. Bekar nas je povabil na večerjo. Bila je pravcata pojedina z raznimi dobrotami in povrh še z dobro kapljico zagorskega vina. Pri večerji nas je bilo kar šest, Bekar z ženo, Viktor z ženo, Pavlin in jaz. Bil je vesel, prijeten večer, eden takih, ki ostanejo človeku še dolgo v spominu.

POTNI LIST ZA FRANCIJO

Drugi dan sem stopil k Staremu v urad.

«Ravno prav, da si prišel,» me je pozdravil. «Kličejo te na policijo, v urad za inozemce.»

Zglasiti bi se moral 1. marca. Malo me je skrbelo. To je Stari takoj opazil in rekel:

«Iz previdnosti pojdem najprej sam poizvedovat, kaj ti hočejo.»

Vrnil se je dobre volje.

«Nič hudega, Vergan. Povedali so mi, da te čaka potni list za Francijo.»

Pomel sem si roke in se lepo zahvalil Staremu za prijaznost. Kljub temu pa policiji le nisem preveč zaupal. Ko sem šel 1. marca v urad za inozemce, sem bil pripravljen na vse.

V sobi je bilo precej ljudi, čakali so v vrsti. Uradnik pri okencu je imel cel kup potnih listov. Vsak, ki je prišel do okenca, je povedal svoje ime, uradnik je nato pogledal v seznam, poiskal njegov potni list in mu ga dal. Tudi jaz sem stopil v vrsto. Srce mi je divje utripalo. Uradniku sem povedal svoje ime in ga vprašal, če je moj potni list že pripravljen. Uradnik je preletel z očmi seznam in rekel:

«Potni list za Francijo? Dobite ga pri komisarju.»

Kar sam me je peljal do komisarjeve sobe, potrkal je, odprl in rekel:

«Vergan je prišel po svoj potni list.»

Vstopil sem in s strahom čakal, kaj bo.

Komisar je nekaj časa ogledoval moj potni list nato je rekel:

«Vergan, trdili ste, da ste zaveden Slovenec in tudi predsednik emigrantskega društva mi je zagotavljal, da ste naš človek. Oba sta lagala! Nesramno lagala! Vi ste komunist! Zato ste bili v Italiji zaprti.»

Nato je poiskal v mapi neki dopis in začel z njim mahati po zraku.

«Kakor menda veste, imamo zveze tudi z italijansko policijo in tu je dopis iz Italije. Takih ljudi, kot ste vi, v Jugoslaviji ne potrebujemo!»

Nato je spravil dopis v mapo in mi vrgel potni list po mizi.

«Na, tu imaš potni list, toda glej, da čimprej izgineš! Če te dobim po 28. marcu še v Zagrebu, te vržem v zapor! Si razumel!»

Nisem zinil besede. Vzel sem potni list in šel. Nisem vedel, ali hodim po tleh ali letim po zraku. Bil sem srečen.

Potni list je bil izpolnjen v srbohrvaščini in francoščini. V rubriki o državljanstvu je bila debela črta. Veljaven pa je bil samo za en mesec.

S potnim listom sem najprej odhitel k Viktorju. Doma sem dobil samo njegovo ženo. Zelo je bila srečna, da sem naposled uspel. Rekla je, da se bomo morda v Franciji še kdaj srečali. Hotela mi je postreči s kavo, toda rekel sem ji, da se vrnem rajši zvečer.

Od tam sem se namenil v emigrantsko društvo k Staremu. Niti njega nisem dobil. Namesto njega pa me je čakalo v «Istri» majhno presenečenje. Tu sem srečal Alojza Švaglja, s katerim sva potovala po Avstriji in Češkoslovaški. Veselo sva se pozdravila. Tudi njega so Avstrijci pognali čez mejo v Jugoslavijo. Ko sem stopil v sobo, je ravno pripovedoval gruči emigrantov svoje doživljaje. Bil je raztrgan in kosmat kakor kak berač. Povsod so ga odganjali in tako je kolovratil od banovine do banovine, zaman iskal zaposlitve in se je moral preživljati tako rekoč z beračenjem. Ko je izvedel, da imam v rokah potni list za Francijo, je vzkliknil:

«Kaj bi dal, da bi lahko šel s teboj!»

Zvečer sem bil pri Viktorju. To je bilo kramljanja! Vesel je bil, da sem prišel do potnega lista.

«Ti si že na konju,» mi je rekel. «Lahko že določiš dan odhoda in se začneš pripravljati za na pot. Pri meni je drugače. Jaz vem samo to, da sem določen za Sovjetsko zvezo, vse drugo mi je neznano. Ne vem, kdaj pojdem in ne kako. To bo odločila partija. Povem ti odkrito, da bi prav rad šel s teboj. Toda svojo voljo moramo podrediti partijski disciplini.»

«Morda pa se bomo kdaj kasneje srečali v Franciji,» je pripomnila Viktorjeva žena.

«Tudi to se lahko zgodi, toda o tem ne bomo odločali sami. Mi smo kot droben delec velikega stroja. Če hočemo, da stroj pravilno deluje, mora biti vsako najmanjše kolesce, vsak najneznatnejši vijaček na pravem mestu. Kam mora priti vsak vijaček, pa ve samo tisti, ki stroj sestavlja.»

Tako smo se pogovarjali pozno v noč. Govorili smo o svojih načrtih in partijskem delu. Za dan odhoda sem določil 10. marec. Viktorju pa sem povedal, da nimam denarja za pot.

«Naj te to ne skrbi,» mi je odvrnil, «vse bo pravočasno urejeno.»

Pili smo kavo in se navduševali. Ko sem se poslovil, je šlo že na polnoč.

Naslednjega dne sem šel na francoski konzulat po vizum. Uradniku sem dal potni list. Nekaj časa je listal po njem, nato je stopil v drugo sobo, se kmalu spet prikazal, mi vrnil potni list in rekel:

«Nič ne bo! Dovoljenja za Francijo so ustavljena.»

Prebledel sem, roke so mi omahnile.

«Kako to?» sem ga vprašal obupano.

«Nič ne vem,» je rekel in skomignil z rameni. «Taka so pač navodila.»

Prosil sem ga, naj me pusti h konzulu. Moral sem dolgo čakati, naposled je prišel sam konzul iz sobe in rekel:

«Dovoljenja za Francijo so začasno ustavljena. Za koliko časa, ne vemo. Morda za deset dni, morda pa tudi za več tednov.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANCIŠKA št. 20 - Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 130, finančno-upravni 200, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst